SAMTALE & SAMARBEJDE

DANSKE KIRKERS RÅD 2012

Danske Kirkers Råd
National Council of Churches in Denmark

VELKOMMEN TIL ÅRSBERETNINGEN 2012

'Samtale & samarbejde' er titlen på årsberetningen for 2012. Her kan du læse om Danske Kirkers Råds arbejdsområder og om nogle af vores mange aktiviteter. Du kan bl.a. læse om Dialogkonferencen i Beirut og København, om Grøn Kirke, migrantmenigheder og om Danske Kirkedage. Danske Kirkers Råd ville ikke fungere uden samtale og samarbejde. Det vidner de mange fortællinger om her i årsberetningen, som er skrevet af nogle de mange engagerede mennesker i Danske Kirkers Råds store netværk.

Rigtig god læselyst!

17 FOLKEMØDET

26 DIALOG-KONFERENCE

33 GRØN KIRKE

42 DANSKE KIRKEDAGE

Menneske, hvor er du?

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR: ALICE SPROTTE

KORREKTUR: MADS CHRISTOFFERSEN OG MARIA PEDERSEN

FOTOS: MARIUS ANHALT, RUNE HANSEN, HANNA SMIDT, "ONE BODY" ULRIK JANTZEN, DAS BÜRO FOR FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP, THOMAS NESTVED BOILESEN, CONNIE BONDESEN BEIER, MADS CHRISTOFFERSEN, JENS CHRISTIAN BJØRNSKOV, BIRTHE MUNCK-FAIRWOOD, KIM MATTHÄI LEHLAND, JENS LATTKE, MARIANNE JESPERSEN, FILIP BODILSEN, CHRISTIAN ROAR PEDERSEN, MIKAEL STJERNBERG, AYHAN YILDIZ, SERGIO ROBERTO BICHARA, ZSUZSANNA KILIAN, STEEN CHRISTIANSEN, OLE BLUHME

TRYK: KLS GRAFISK HUS A/S

LAYOUT: SØREN THYBO HØYER

INDHOLD

IDENTITET & INTENSITET FORMANDENS BERETNING 6

SAMTALE & SAMARBEJDE GENERALSEKRETÆRENS BERETNING 7

DANSKE KIRKERS RÅD GIK I BLODET PÅ MIG 9

DANSKE KIRKERS RÅD - HVAD OG HVEM? 10

MEDLEMSKIRKER OG -ORGANISATIONER 11

SAMTALE OG SAMARBEJDE
INTERVIEW MED LONE MØLLER-HANSEN OG PETER GÖTZ 14
ÅRSMØDE 2012 16
FOLKEMØDE 2012 17
Y'S MEN – NYT MEDLEM AF DANSKE KIRKERS RÅD 18

GRUPPER OG AKTIVITETER
FRIHED OG LIGE VILKÅR 20
KROP, KIRKE OG MENNESKELIGE RELATIONER 22
MIGRANTGRUPPEN 23
KONTAKTGRUPPEN FOR MUSLIMER OG KRISTNE 26
GRØN KIRKE 33

DANSKE KIRKEDAGE
KOM MED TIL FESTEN 42
AALBORG ER KLAR TIL KIRKEDAGE 43
MENNESKE, HVOR ER DU – KOM, NU ALT ER REDE! 44

ØKUMENI UDE OG HJEMME
DANSKE KIRKERS RÅD – REPRÆSENTERET UDE OG HJEMME 46
ØKUMENISK EFTERÅRSKURSUS 46
DET NORDISK-BALTISKE SAMARBEJDE 47
DET ØKUMENISKE STUDIELEGAT 48
KONFERENCEN FOR EUROPÆISKE KIRKER 49
KIRKERNES VERDENSRÅD 49

ÅRSREGNSKAB 52

Danske Kirkers Råd giver kirker og kirkelige organisationer mulighed for at opbygge relationer, samarbejde, dele erfaringer og diskutere diakoni, mission og teologi.

Danske Kirkers Råd er en ressource for kirker og kirkelige organisationer. Samtidigt støttes kirker og organisationer til at være en ressource for hinanden og udtale sig med fælles stemme.

Hver kirke og organisation deltager med sin særlige identitet, erfaring og med sine prioriteter i en fælles søgen efter kristen enhed.

IDENTITET & INTENSITET

af Domprovst Anders Gadegaard, formand for Danske Kirkers Råd

Økumeni handler om fællesskab i den kristne tro på tværs af teologiske og kirkelige forskelle. Året 2012 var et frugtbart arbejdsår for fællesskabet af kirker i Danmark.

DANSKE KIRKERS RÅD 2012: På den ene side intensiveredes samtalerne og samarbejdet mellem kirkerne, på den anden side krævede flere sager også, at man gjorde sig sin egen identitet klar.

Liturgi og fællesskab

Et område, som helt sikkert vil intensivere samhørigheden, og som vi har taget hul på, er arbejdet med liturgiske udtryk. En sand økumenisk gudstjeneste har en sådan form, at vi alle kan deltage på lige fod og alle kan genkende vores fælles tro i tekst, musik og prædiken og udtrykker den i bøn, sang og anden aktiv deltagelse. Her er fælles nadverfejring stadig ikke mulig. Til gengæld appellerer det til, at vi finder andre liturgiske udtryk for vores samhørighed i troen.

Nye strømninger i liturgien

Danske Kirkers Råd har nedsat en ad hoc arbejdsgruppe til at arbejde videre med liturgi og økumeni. Arbejdsgruppen inviterede i februar 2013 til en spændende dag om nye tendenser i og mødet mellem liturgiske udtryk. Vi håber, at dette arbejde med liturgien kan inspirere til afholdelse af økumeniske gudstjenester og samle os på tværs af konfessionerne. Desuden har vi nu et par gange afholdt en Helligtrekongersgudstjeneste i Københavns Domkirke, hvor en række nye menigheder for nydanskere har stået for en fælles liturgi sammen med præster fra folkekirken og frikirkerne.

Vores kristne identitet

Behovet for at gøre sig sin egen identitet klar kan opleves i flere sammenhænge, både i forhold til mennesker, hvor troen ingen rolle spiller, og i forhold til mennesker af anden tro og af anden konfession. I Danske Kirkers Råd har vi talt om, hvor vigtig den fælles udfordring er med at få oplyst om og undervist i den kristne tros indhold og værdier overfor en stigende del af befolkningen, som kender meget lidt til kristendommen. Vi er blevet udfordret af Folkekirkens mellemkirkelige Råd til at overveje, hvordan vi bedst i fællesskab og ud fra hver vores konfession tackler denne udfordring.

Dialog med muslimer

I forholdet til mennesker af anden tro har vi koncentreret os om samarbejdet med muslimer, som især finder sted gennem den Kontaktgruppe, vi har etableret, og som resulterede i to store konferencer i 2012. På konferencernes workshops, hvor muslimer og kristne fra en række mellemøstlige lande og fra Danmark kom tæt på hinanden, viste det sig at være en ligefrem bevægende oplevelse at fortælle hinanden om, hvad troen betyder for ens selvforståelse, familie- og arbejdsliv.

Enhed i mangfoldighed

Også imellem os selv som kristne er det set i et økumenisk perspektiv vigtigt at gøre sig klart, hvilken arv vi hver især har med os fra hver vores konfession. Fordi det er derudfra, vi kan bidrage til den økumeniske rigdom. Økumeni er udtryk for enhed i mangfoldigheden - ikke enshed.

Kairos-dokumentet

I Danske Kirkers Råd kom det klart til udtryk på fællesmødet i november, hvor stor en rolle vore forskellige konfessionelle traditioner spiller i spørgsmålet om synet på Det Hellige Land og staten Israel. En række ledende skikkelser indenfor de palæstinensiske kirker har sammen udarbejdet et skrift, Kairos-dokumentet, som beskriver den temmelig håbløse situation, man i Palæstina befinder sig i på grund af den langvarige israelske besættelse. I dokumentet opfordrer man kristne over hele verden til at forholde sig til situationen og udtrykke sin solidaritet og sit ønske om, at freden må indfinde sig og fremme en frugtbar sameksistens mellem jøder, kristne og muslimer i "Fredens By" Jerusalem og hele det israelsk-palæstinensiske område.

En sådan solidaritetserklæring vil vi gerne sende fra Danske Kirkers Råd, men det forudsætter, at vi har gjort os klart, hvordan vi ser på dette særlige forhold mellem jøder, kristne og muslimer i Det Hellige Land. Det er ikke så let med de forskellige konfessionelle baggrunde, vi hver især har. Derfor har vi nedsat vi en arbejdsgruppe, som i 2013 skal komme med forslag til Rådet om et muligt svar. Det bliver spændende at se, hvor langt vores fællesskab rækker i forhold til et så omtåleligt spørgsmål.

SAMTALE & SAMARBEJDE

af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

Arbejdet i Danske Kirkers Råd består i samtale og samarbejde på tværs af kirkelige og teologiske forskelle. Dialog har været en af de store overskrifter for arbejdet i 2012.

ÅRET DER GIK: Danske Kirkers Råd er altid i dialog. Det er helt grundlæggende for vores identitet at være i dialog på tværs af kirkelige forskelle, teologiske holdninger og historiske traditioner. Men 2012 havde også fokus på dialogen mellem kristne og muslimer både i Danmark og Mellemøsten.

Dialog i Beirut og København

Mere end 50 kristne og muslimske ledere fra Danmark og Mellemøsten deltog ved The Danish-Arab Dialogue Conference 2012. Konferencens første del fandt sted i Beirut med fokus på, hvad vi kan sige sammen på tværs af religiøse forskelle om troen på Gud, etik og menneskerettigheder. Konferencen fortsatte i København, hvor deltagerne ville forpligte sig selv og hinanden til partnerskab på tværs af religiøse, kulturelle og geografiske grænser. Konferencen mundede ud i "The Copenhagen Commitment", hvor deltagerne forpligtede sig til gavn for især de marginaliserede grupper. Konferencen var et opmuntrende tegn på den vilje til dialog, der er blandt kristne og muslimer både i Danmark og Mellemøsten.

Frihed og lige vilkår

I 2012 blev en kommission nedsat af kirkeministeriet til at se nærmere på en opfyldelse af Grundlovens § 66 om folkekirkens forfatning. I Danske Kirkers Råd har vi gennem årene set på de andre kirkesamfunds vilkår og er i 2012 gået i gang med at se nærmere på § 69 med fokus på "de fra folkekirken afvigende trossamfunds" forhold. Arbejdsgruppen Frihed og Lige Vilkår har således udarbejdet et oplæg til drøftelse i Rådet og i de enkelte kirkesamfund om behov for arbejdet med opfyldelsen af Grundlovens § 69. Arbejdsgruppen har ligeledes arbejdet med muligheden for kirkeskat som kildeskat for Den Katolske Kirke og frikirkerne.

Migrantkirker og international gudstjeneste

I Danmark er der nu mere end 200 migrantkirker. Det glæder os, at Migrantgruppen i 2012 for fjerde år i træk stod for en konference især for migrantpræster. Det blev til to døgn med fokus på migrantkirkernes forhold i Danmark og samarbejdet med danske kirker. Den 23.-25. maj 2013 afholdes konferencen igen – både ny- og gammeldanske præster er velkomne.

I forbindelse med Helligtrekonger stod Migrantgruppen for en flot gudstjeneste i Københavns Domkirke med fokus på, at vi alle er på vandring som de hellige tre konger. Det skete sammen med præster og lægfolk, der er kommet hertil fra bl.a. Afrika og Asien.

Kirkerne og klimaet

Kirkernes klimaarbejde i Grøn Kirke har præget arbejdet i Danske Kirkers Råd siden 2008. Med et lokalt, nationalt og et internationalt fokus spænder Grøn Kirke vidt. De sidste par år har Grøn Kirke samarbejdet med Roskilde Stift om at hjælpe stiftets sogne og provstier på vej til at blive mere grønne. De enkelte kirker arbejder seriøst med det og virker som inspiration for andre kirker i landet. Nogle af disse kirker er nu en del af vores nye samarbejdsprojekt i EU, hvor lokale sognekirker deler erfaringer om at arbejde med det grønne i Danmark, Sverige, Slovakiet, Tyskland og Letland.

"Menneske, hvor er du?"

Det er spørgsmålet og temaet for Danske Kirkedage 9.-12. maj 2013. I 2012 har en stor gruppe lokale kirkefolk fra Aalborg og omegn arbejdet hårdt for at være klar med et imponerende program til Danske Kirkedage. Der har været et godt samarbejde mellem stiftet og den lokale komite. Mere end 60 kirker og kirkelige organisationer er medlemmer af netværket bag Danske Kirkedage. Styrelsen for Danske Kirkedage gør sit for at sikre, at erfaringerne fra Aalborg kan komme fremtidens Kirkedage til gavn.

Folkemødet på Bornholm

Danske Kirkers Råd var med ved Folkemødet, da mere end 30.000 gæster samlede sig på Bornholm. Sammen med en række kirker og kirkelige organisationer stod Danske Kirkers Råd for et stort kirketelt midt i Folkemødet. Gennem fire dage var teltet fuld af debatter om alt fra anti-trafficking til Grøn Kirke og religion i det offentlige rum. Teltet var velbesøgt med mere end 3000 gæster. Samarbejdet mellem lokale kirker, nationale kirkelige organisationer og Danske Kirkers Råd fungerede fortrinligt. Danske Kirkers Råd er også med på Folkemødet d. 13.-16. juni 2013.

Sekretariatet

2012 har især været præget af værtskabet for den store dialogkonference. Som altid er det sekretariatets opgave at bistå vores arbejdsgrupper og medlemmer. Det betyder hårdt og alsidigt arbejde. Det arbejde kan kun fungere takket være et godt samarbejde mellem de ansatte og de mange, der involverer sig i arbejdsgrupperne. På vegne af sekretariatet skal der lyde en stor tak til alle og et velkommen til nye medlemmer af arbejdsgrupperne. Maria Pedersen blev ved udgangen af 2012 fastansat som administrativ medarbejder på sekretariatet. Alice Sprotte har siden august været barselsvikar for Hanna Smidt.

Økonomi

Driften af Danske Kirkers Råd bæres primært af kontingenterne fra medlemskirker og -organisationer. Desuden søger vi og får støtte fra, en række fonde til konkrete aktiviteter, ligesom vi også indgår samarbejdsaftaler som det f.eks. gælder interreligiøs dialog og Grøn Kirke. For at kunne bibeholde status af §8a-godkendt organisation og sikre de årlige tipsmidler, kræves det, at vi også får støtte fra private givere. Derfor er vi taknemlige over den støtte, som enkeltpersoner giver os, både som enkeltbeløb eller som løbende støtteaftaler.

"Danske Kirkers Råd er altid i dialog. Det er helt grundlæggende for vores identitet at være i dialog på tværs af kirkelige forskelle, teologiske holdninger og historiske traditioner."

Mads Christoffersen

DANSKE KIRKERS RÅD GIK I BLODET PÅ MIG

I foråret 2012 havde Danske Kirkers Råd glæden af at have Jens Christian Bjørnskov i praktik i ti uger. Her reflekterer han over økumeniens betydning.

Af Jens Christian Bjørnskov, studerende på 3K-uddannelsen, praktikant i Danske Kirkers Råd

PRAKTIKANT I DANSKE KIRKERS RÅD 2012: Begejstringen sidder stadig i min krop. Begejstringen over, hvad kristne kan udrette sammen med respekt for hinandens forskellige teologier og traditioner, gjorde, at jeg efter mit praktikophold i Danske Kirkers Råd foreslog Adventistkirken, hvor jeg hører til, at blive optaget – for vi har også noget særligt at bidrage med.

For man kan naturligvis have sine forbehold overfor økumeni og fremmede kristne, der lever i en kirke med en anden teologi og tradition end den, jeg selv er vant til, er stolt af og tryg ved. Skal jeg virkelig afstå alt dette og smide det i skraldespanden?

Der er det simple svar: Nej, stå blot fast på dit synspunkt med respekt for din næstes teologi. Gud har skabt os forskelligt og ikke med alle de samme evner. Tak for det. Tænk sig hvis alle mennesker var ens og forestil dig, at der kun var én eneste kristendomsforståelse og kun én måde at opfatte Gud på. Hvilket fattigt trosliv.

Gad vide, hvad Gud mener om de mange forskellige kirkesamfund? Er der mon et af dem han holder særligt med – et særligt udvalgt kirkesamfund? Eller er de mange kirkeretninger blot et udtryk for den mangeartethed, Gud har skabt os med?

Når vi mennesker er så forskellige, danner vi også uens kirkesamfund. Men som kristne har vi meget til fælles og kan udrette meget godt sammen.

Der hvor vi kristne kan blive enige – nogle gange blot enige om, at vi er uenige – der giver dialogen, arbejdsgrupperne og arrangementerne hos Danske Kirkers Råd mening. Her er der en rigtig god mulighed for at møde sine kristne fætre og kusiner.

Jens Christian Bjørnskov var praktikant i foråret 2012

DANSKE KIRKERS RÅD - HVAD & HVEM?

Danske Kirkers Råd er det bredeste kirkelige netværk i Danmark. Danske Kirkers Råd er et nationalt råd af kirker og kirkelige organisationer og en projektbaseret netværksorganisation. Medlemskirker og medlemsorganisationer kan iværksætte samarbejde til fælles projekter inden for relevante indsatsområder.

Danske Kirkers Råd består pt. af 15 medlemskirker og 45 kirkelige organisationer fordelt på henholdsvis Rådet (for kirkesamfund) og Økumenisk Forum (for kirkelige organisationer, menigheder og folkekirkens stifter). Danske Kirkers Råd har en række arbejdsområder. Nogle har kommissorier til kontinuerligt arbejde med faste opgaver, andre gruppers arbejde er knyttet til konkrete arrangementer eller begivenheder.

Er du interesseret i at høre mere om, hvordan man bliver en del af arbejdet? Læs på de følgende sider uddrag fra Danske Kirkers Råds arbejde. Kontakt gerne sekretariatet for at høre mere. Læs mere om og find kontaktoplysninger på sekretariatet og arbejdsområdernes kontaktpersoner på: www.danskekirkersraad.dk

DANSKE KIRKERS RÅD

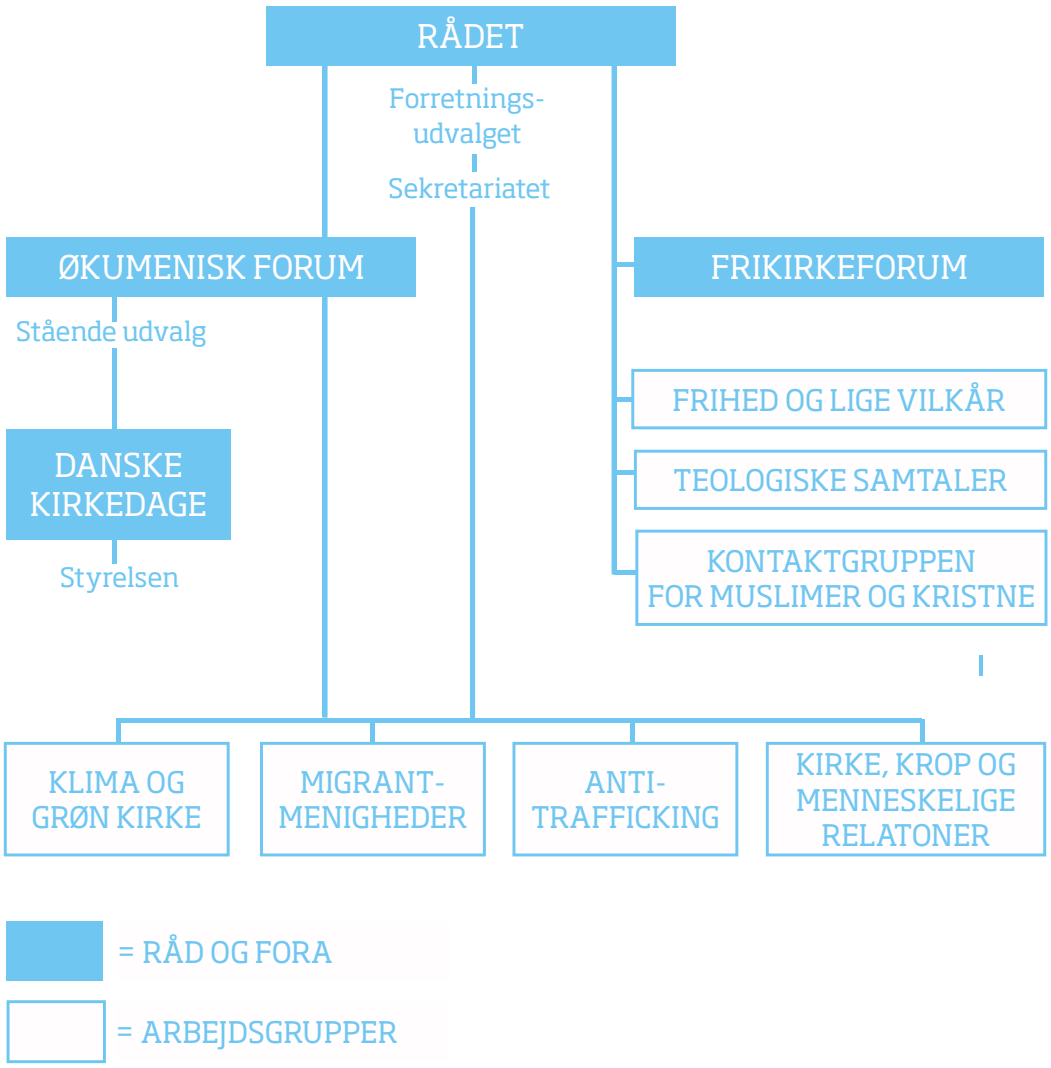

MEDLEMSKIRKER OG -ORGANISATIONER

Pr. 31.12. 2012

RÅDET

MEDLEMSKIRKER

APOSTOLSK KIRKE
BAPTISTKIRKEN I DANMARK
BRØDREMENIGHEDEN
DEN ANGLIKANSKE KIRKE
DEN KATOLSKE KIRKE I DANMARK
DEN KOPTISK-ORTODOKSE KIRKE
DEN ORTODOKSE KIRKE
DEN REFORMERTE SYNODE
DET DANSKE MISSIONSFORBUND
FOLKEKIRKEN
FRELSENS HÆR
INTERNATIONAL CHURCH OF COPENHAGEN
METODISTKIRKEN I DANMARK
PINSEKIRKEN
SVENSKA KYRKAN I DANMARK

ØKUMENISK FORUM

MEDLEMSORGANISATIONER OG STIFTER

ALPHA DANMARK
ASSISIKREDSEN
BAPTISTKIRKENS BØRNE- OG UNGDOMSFORBUND
BIBELSELSKABET
CHURCH OF LOVE
DANMARKS KIRKELIGE MEDIECENTER
DANMARKS KRISTELIGE GYMNASIASTBEVÆGELSE
DANMARKS UNGE KATOLIKKER
DANMARKS ØKUMENISKE KVINDEKOMITÉ
DANMISSION
DANSK OASE
DANSKE BAPTISTERS KVINDENETVÆRK
DE GRØNNE PIGESPEJDERE
DEN FOLKEKIRKELIGE AIDS-TJENESTE
DET ØKUMENISKE CENTER I AARHUS
EXIT
FDF
FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP
FYENS STIFT
HADERSLEV STIFT
HELSINGØR STIFT
HERLEV FÆLLESKIRKELIGE UDVALG
IKON-DANMARK
KFUKS SOCIALE ARBEJDE
KFUM OG KFUK I DANMARK
KFUM-SPEJDERNE I DANMARK
KIRKEFONDET
KIRKELIGT CENTRUM
KIRKERNES INTEGRATIONS TJENESTE
KØBENHAVNS STIFT
LOLLAND-FALSTERS STIFT
MALTESERRÅDET
MISSION AFRIKA
OSMTH
RIBE STIFT
ROSKILDE STIFT
STUDENTERMENIGHEDEN I ÅRHUS
TVÆRKULTURELT CENTER
VIBORG STIFT
VOR FRUE KIRKE, KØBENHAVN
YOUTH FOR CHRIST
Y´S MEN DANMARK
ØKUMENISK UNGDOM
AALBORG STIFT
AARHUS STIFT

SAMTALE & SAMARBEJDE

SAMTALE OG SAMARBEJDE ER GRUNDLAGET FOR DANSKE KIRKERS RÅD

Medlem af forretningsudvalget, Lone Møller-Hansen fra BaptistKirken, og næstformand i forretningsudvalget, Peter Götz fra Det Danske Missionsforbund fortæller her om værdien af samtale og samarbejde i Danske Kirkers Råd.

Af Alice Sprotte, akademisk medarbejder, Danske Kirkers Råd

INTERVIEW: Hvilken betydning har samtale og samarbejde i Danske Kirkers Råd?

Lone Møller-Hansen: For mig er det hele grunden til, at vi er sammen i Danske Kirkers Råd. Samtalen skaber viden, forståelse og gensidig respekt. At samarbejde tager os et skridt videre. Her kan mennesker se, at kristne ikke modarbejder hinanden, men arbejder sammen. At vi er ét. Det er her, vi for alvor lærer hinanden at kende. Det er vigtigt for mig, at vi ikke kun mødes for at tale sammen. Tingene skal omsættes til handling på et tidspunkt.

Peter Götz: Det vigtigste er, at vi sætter rammen for en samtale op. Det betyder, at den enkelte partner bliver anerkendt for sin legitime tilstedeværelse i dansk kirkeliv. Der har før været en følelse af, at de små kirker var her på tålt ophold. Det, at man på øverste plan sætter rammen for en samtale, betyder anerkendelse og det forpligter ud i lokale kirkelige sammenhænge. Det er vigtigt at slå fast, så det til sidst er uanstændigt ikke at være med i den samtale.

Hvilken værdi har det at samtale og samarbejde på tværs af kirkesamfund?

Lone Møller-Hansen: Vi har nu alle en missional tilgang til samtale og samarbejde. Hvad gør vi for at formidle tro? Det er med til at give værdi til samtalen og samarbejdet. Tidligere har jeg hørt fra folk, at vi gider ikke mere snak, nu skal der handling til. Det betyder, at nogle har afskrevet samtalefora. Men det, synes jeg, er ved at skifte.

Peter Götz: Samtalen lærer os at forstå, hvorfor en anden tradition er landet på sit teologiske synspunkt. Jeg lærer, at læsningen af en given grundtekst kan føre til forskellige synspunkter. Den læring skaber respekt. Både samtalen og samarbejdet udfordrer mig til at bevæge mig, bryde grænser, sige ting jeg ikke har sagt før, og bede bønner jeg ikke har bedt før.

Hvad har været de vigtigste samtaleemner i Danske Kirkers Råd i 2012?

Lone Møller-Hansen: Lige i denne tid synes jeg, det er samtalen om frihed og lige vilkår og opfyldelsen af Grundlovens paragraffer vedrørende kirker og anerkendelse. Vi har nogle fælles interesser som frikirker og folkekirke. Vi er helt sikkert ikke enige

> "Både samtalen og samarbejdet udfordrer mig til at bevæge mig, bryde grænser, sige ting jeg ikke har sagt før, og bede bønner jeg ikke har bedt før."
>
> *Peter Götz*

"Vi har nogle fælles interesser som frikirker og folkekirke. Vi er helt sikkert ikke enige om alt, men det er uendelig vigtigt, at vi taler sammen."

Lone Møller-Hansen

om alt, men det er uendelig vigtigt, at vi taler sammen.

Peter Götz: Jeg er præget af at være en del af den muslimsk-kristne dialog, hvor jeg for nylig har deltaget i dialogkonferencerne i Beirut og København. Netop for mig fra en minoritetskirke, der i 150 år har haft svært at finde et samtaleforum med majoritetskirken, bliver det ekstra vigtigt, at vi får gang i en samtale med muslimerne. Før vi anerkender vores muslimske venner for deres verdensbillede og tradition, får vi ikke en frugtbar dialog og endnu mindre mulighed for gensidig påvirkning og mission.

Hvad har været de vigtigste samarbejdsområder i Danske Kirkers Råd i 2012?

Lone Møller-Hansen: Jeg fryder mig over, at vi var sammen om et telt på Folkemødet på Bornholm. Kirkerne på Bornholm tog initiativet, og Danske Kirkers Råd var med det samme villige til at være med. Det er et spændende samarbejde – også med kirkelige organisationer.

Peter Götz: Her vil jeg nævne samarbejdet om Frihed og Lige vilkår. Dansk lovgivning har på den ene side valgt den evangelisk-lutherske kirke som sin mønsterkirke og på den anden side givet plads til andre kirker. Jeg tror, at både folkekirken og andre kirker bør besinde sig på at være kirker i en respektfuld afstand til statsapparatet – men i et aktivt samspil, der vægter en god, ordnet dialog med vores lovgivere.

Hvad kunne I godt tænke jer, at kirkerne talte sammen og samarbejdede om fremover?

Lone Møller-Hansen: At vi arbejder videre med at være en røst ind i kulturen og det politiske liv. Ikke partipolitisk, men en kirkelig røst, Jesu røst. Jo mere kirken bliver marginaliseret, jo vigtigere bliver det, vi lader os høre. Jeg tror, at den samtale, der også var på økumenisk efterårskursus om sociale medier var en øjenåbner for mange af os – hvor er vi bare langt bagud. Men vi skal også have noget at kommunikere.

Peter Götz: Jeg tænker, at vi har en utrolig vigtig opgave i at imødegå det værditab, der finder sted lige nu. Der er brug for en oplæring i de grundlæggende evangeliske værdier, livsstil og grundholdninger. Det bliver den helt store fælles udfordring. I dag er kirkerne enige om, at vi som befolkning er på vej til at miste de evangeliske grundværdier. Det må være muligt at skabe en kommunikation ind i det samfund, vi er fælles om.

ÅRSMØDE MED FOKUS PÅ RELIGIONSDIALOG

Danske Kirkers Råd havde på sit årsmøde den 12. maj 2012 fokus på forholdet mellem kristne og muslimer - mellem mission og dialog.

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

ÅRSMØDE: Kristne og muslimer - mellem mission og dialog var årsmødets tema og lå i forlængelse af den dialogkonference, som Danske Kirkers Råd var medarrangør af i Beirut og København i 2012. Med oplæg og samtale gav det årsmødets deltagere en bedre forståelse for dialogens vilkår og nødvendighed i både en samfundsmæssig og teologisk sammenhæng.

Et perspektiv udefra

Professor Jakob Skovgaard-Petersen var inviteret til at give et perspektiv udefra og dermed give deltagerne et indblik i den komplekse virkelighed, der afspejler forholdet mellem kristne og muslimer gennem historien og ikke mindst under det såkaldte arabiske forår.

Et perspektiv indefra

Dialogkonsulent Agnete Holm fra Danmission holdt oplæg med et perspektiv indefra om nødvendigheden af dialog mellem kristne og muslimer med udgangspunkt i, at vi alle har en del af sandheden og sammen kan søge efter Guds evige mysterium.

Nyt fra arbejdet i Danske Kirkers Råd

Årsmødet blev holdt på Liselund i Slagelse og bød på nyt om planlægningen af Danske Kirkedage 2013. Der blev også berettet fra de forskellige arbejdsgrupper, der samlet set vidner om et højt aktivitetsniveau i Danske Kirkers Råd.

Jakob Skovgaard-Petersen og Agnete Holm var blandt deltagerne ved dialogkonferencen i 2012 og var således også med til at trække trådene fra dialogkonferencen til årsmødet.

FOLKEMØDET BLEV ET TILLØBSSTYKKE

Folkemødet i Allinge i 2012 blev en succeshistorie ud over det sædvanlige. Den lille smukke by på Nordbornholm blev fyldt med telte og 32.000 besøgende. Året før havde Bertel Haarder, som en af initiativtagerne, efterlyst kirkernes medvirken. Den opfordring tog en række kirker og kirkelige organisationer i mod. Danske Kirkers Råd var også med.

Af John Mester, koordinator for kirkernes telt "Mellem Himmel og Jord" på Folkemødet

FOLKEMØDE PÅ BORNHOLM: Ved dette års Folkemøde udgjorde kirkerne en del af billedet. Kirkelige telte skød op overalt i byen og præsenterede deres værdier. Blandt alle teltene var et af Folkemødets største telte placeret med den mest attraktive beliggenhed lige ved havnebassinet og synlig på lang afstand. Det var teltet "Mellem Himmel og Jord", som husede fjorten kristne organisationer fra forskellige dele af dansk kirkeliv.

Mange kirker og kirkelige organisationer

Sammen med frikirkerne på Bornholm var Danske Kirkers Råd med i planlægningsgruppen for aktiviteterne i dette store telt, som bl.a. også indeholdt Folkekirkens Nødhjælp, Bibelselskabet, FrikirkeNet, Evangelisk Alliance, Alpha, Children's Mission, Kirkernes Integrations Tjeneste m.fl. Ud over dette var Allinge Kirke med under denne paraply med fire arrangementer.

Samarbejdet mellem de kirkelige organisationer forløb rigtigt godt og masser af frivillige fra frikirkerne på Bornholm sørgede for, at alle havde det godt, og at tingene fungerede.

Vellykkede arrangementer

Vi afholdt flere aktuelle debatter i et fyldt telt. Der var virkelig vellykkede receptioner tre aftener, og man arrangerede to gospelkoncerter på den offentlige scene samt afsluttede med en økumenisk friluftsgudstjeneste søndag formiddag. Desuden blev der arrangeret to pilgrimsvandringer.

"Mellem Himmel og Jord" havde besøg af cirka 3000 mennesker i løbet af Folkemødet.

Vi gør det igen!

Alle arrangørerne var enige om, at det var et godt Folkemøde, og at man herved bl.a. opfyldte ønsket om, at kirken burde være repræsenteret på Folkemødet. Et evalueringsmøde viste, at alle kirkelige organisationer ønsker at deltage i Folkemødet 2013, hvor man forventer, at der kommer mellem 40 og 50.000 mennesker i perioden 13. til 16. juni 2013.

Se eller gense debatter m.m. på hjemmesiden: www.himmel-og-jord.dk

Y's MEN - NYT MEDLEM AF DANSKE KIRKERS RÅD

I Y's Men er man en del af et aktivt fællesskab i bevægelse, hvor man har god mulighed for at udvikle personlige færdigheder og viden. Man er del af et internationalt, kristent fællesskab af frivillige, der er sammen i tjeneste af det omgivne samfund. Y's Men har tilsluttet sig Danske Kirkers Råd i 2012.

Af Steen Christiansen, Y's Men Region Danmark

NYT MEDLEM AF DANSKE KIRKERS RÅD I 2012:
Vores værdisæt siger blandt andet, at "vi tror på, at vi med udsyn til og tjeneste for det omgivne samfund kan være med til at støtte en verden, der bygger på fællesskab, gensidig respekt og et kristent livssyn."

Et aktivt fællesskab
Y's Men lever op til værdisættet ved at bidrage med økonomisk støtte til såvel lokale, nationale og internationale opgaver. Y's Men's bevægelsens medlemmer støtter gennem aktivt klubarbejde det kirkelige samt det humanitære børne- og ungdomsarbejde. Y's Men i hele landet støttede projekter for omkring 14 millioner kr. i 2011. Aktiviteterne er bl.a. sponsorcykling, salg af julekalendere og grøntsager, afholdelse af kunstudstillinger, markeder og engagement i genbrugsbutikker.

Udtalt ønske om at tilslutte sig Danske Kirkers Råd
Vi har tidligere været en del af Danske Kirkers Råd men har holdt en pause, indtil der på en af vore generalforsamlinger var et udtalt ønske om, at vi igen skulle melde os ind i Danske Kirkers Råd. Samtidig fik vi en opfordring fra Danske Kirkers Råd til at melde os ind.

Det betyder Danske Kirkers Råd for os
Det, at være en del af Danske Kirkers Råd betyder, at Y's Men bliver kendt i det kirkelige miljø. Samtidig er det muligt at blive underrettet om aktiviteter, der foregår omkring os – særligt i det kirkelige miljø. Der foregår en hel del aktiviteter i Danske Kirkers Råds regi, som er værd at udbrede kendskabet til i organisationernes bagland. Som medlem er det lettere at følge med i det, der sker omkring os. Samtidig har vi indflydelse på politikken i Danske Kirkers Råd.

Y's Men bevægelsens støtteprojekter omfatter blandt andet sponsorcykling og markeder.

GRUPPER OG AKTIVITETER

Frihed og lige vilkår
Krop, kirke og menneskelige relationer
Migrantgruppen
Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne
Klima- og Miljøgruppen

- samt udpluk af gruppernes arbejde og aktiviteter i 2012

FRIHED OG LIGE VILKÅR

Noget lykkedes, andet strandede, og nye initiativer blev igangsat i 2012. Det meste blev vendt på et møde mellem Manu Sareen og Danske Kirkers Råd i Ministeriet for Ligestilling og Kirke i marts.

Af Bent Hylleberg, BaptistKirken, formand for Frihed og Lige Vilkår

FRIHED OG LIGE VILKÅR 2012: Arbejdsgruppen arbejder på det kirke- og religionsretlige område med tiltag, der fremmer lige vilkår for danske kirker. Hensigten er, at 'de fra folkekirken afvigende trossamfund' – indenfor grundlovens rammer – bør have lige vilkår med folkekirken på områder, hvor kirkerne oplever at blive diskrimineret.

Udvidet brug af sognekirker

Vores henvendelse til folkekirkens biskopper om udvidet adgang til brug af sognekirkerne blev imødekommet. Fremover vil de lokale menighedsråd ikke kun kunne stille kirken til rådighed for medlemmer af trossamfund udenfor folkekirken til gudstjeneste og begravelse, men også til ægtevielse. Loven forventes vedtaget i folketinget i foråret 2013. På vores initiativ er der med henblik på en smidig administration af loven – pga. det tidspres, der kan opstå ved begravelser – til hjælp for menighedsrådene udarbejdet en 'positivliste' med navne på Danske Kirkers Råds medlemskirker, der generelt er forhåndsgodkendt af biskopperne. En smuk økumenisk gestus fra biskoppernes side.

Lov om vielse af to af samme køn

I Danske Kirkers Råds høringssvar vedrørende lov om vielse af to af samme køn havde vi ønsket to forhold medtaget i lovteksten.

Dels påpegede vi, at loven burde sikre, at alle kirker, der i dag har vielsesbemyndigelse, fremover selv kan beslutte, hvorvidt retten til at vie homoseksuelle skal bringes i anvendelse eller ej. Det opnåede vi ikke. Denne frihed blev indskrevet i loven for folkekirkes vedkommende, men kun medtaget i bemærkningerne til loven for de øvrige trossamfund. Denne forskel i den vedtagne lovtekst har efter vores opfattelse karakter af uacceptabel diskrimination.

Dels pegede vi på, at det burde lovfæstes, at villighed til medvirken til vielse af personer af samme køn ikke fremover kan gøres til et vilkår for godkendelse af trossamfund og meddelelse af vielsesbemyndigelse. Det opnåede vi heller ikke.

Efterfølgende fulgte vi op på dette ved, at vi i folketinget fik stillet spørgsmål om, hvorvidt fremtidige godkendelser af trossamfund vil blive afhængig af, om man er parat til at indføre vielse af personer af samme køn. Social- og integrationsminister Karen Hækkerup afgav 22.

"Fra årets begyndelse blev 'de fra folkekirken afvigende trossamfund' flyttet til Ankestyrelsen i Social- og Integrationsministeriet. Herover burde der kunne ankes, når vi har en minister for ligestilling og kirke!"

Bent Hylleberg

maj svar herpå, hvori hun konkluderer, at 'lovforslaget medfører ikke en ændring af de krav, som stilles til godkendelse af et trossamfund'.

Perspektiver for 'de afvigende trossamfund'

Det er erfaringer af denne art for 'de fra folkekirken afvigende trossamfund' (grundlovens § 69), der har været baggrund for årets mest arbejdskrævende indsats – nemlig at udarbejde en skitse til, hvordan den nævnte løfteparagraf kan opfyldes efterhånden, som skitserne til fremtidens danske religionsmodel tager form. Efter at Manu Sareen først på året nedsatte et udvalg, der skal fremkomme med forslag til, hvordan opfyldelse af grundlovens løfteparagraf for folkekirken (§ 66) kan se ud, besluttede vi at være på forkant, når § 69 bringes i spil af politikerne. Forslaget fra 'Frihed og Lige Vilkår' blev positivt modtaget på rådsmødet i januar 2013. Efter yderligere bearbejdning i udvalget er det i dette forår blevet sendt til kirkerne med opfordring til, at disse deltager konstruktivt i dialogen, når det gælder udformningen af en fremtidig dansk religionsmodel med baggrund i udfyldelsen af § 69.

Havnet i Ankestyrelsen

Fra årets begyndelse blev 'de fra folkekirken afvigende trossamfund' flyttet til Ankestyrelsen i Social- og Integrationsministeriet. Herover burde der kunne ankes, når vi har en kirke- og ligestillingsminister! Arbejdet med at opkræve kirkeskat som kildeskat blev i foråret videreført med nedsættelse af et udvalg, der henvendte sig til social- og skatteministeriet, men hidtil uden fremskridt i arbejdet. Herover burde der også ankes!

I GRUPPEN SIDDER

- **Bent Hylleberg**, Baptistkirken i Danmark
- **Torben Hjul-Andersen**, Folkekirkens mellemkirkelige Råd
- **Biskop Czeslaw Kozon**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Lars Lydholm**, Frelsens Hær
- **Aase Rønkilde**, Københavns Domkirke
- **Erling Tiedemann**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd
- **Professor Lisbet Christoffersen**, konsulent

KROP, KIRKE OG MENNESKELIGE RELATIONER

Af Christian Arffmann, formand for gruppen Krop, kirke og menneskelige relationer

KROP, KIRKE OG MENNESKELIGE RELATIONER: I år har gruppens største begivenheder været World AIDS Day og Kvindernes Internationale Kampdag, som fremover vil være årligt tilbagevendende begivenheder.

Er fattigdom en kvinde?
Den 8. marts 2012 markerede vi Kvindernes Internationale Kampdag med en debat om fattigdom, velfærd og ligestilling. Er fattigdom en kvinde? I debatten kom vi ind på emner som julehjælp, bistandshjælp, forsørgelse, sult, prostitution. Vi sluttede af med en gudstjeneste i Trinitatis Kirke, arrangereret i samarbejde med Trinitatis Natkirke og Økumenisk Ungdom.

World AIDS Day
Den 1. december markerede vi World AIDS Day med den traditionsrige AIDS-gudstjeneste i Helligåndskirken ved HIV/AIDS præst Carina Wöhlk. Derudover holdt vi en paneldebat om "HIV- den tavse sygdom" på Café Nutid i samarbejde med Folkekirkens Nødhjælps Ungdom. Det overordnede tema var stigma og rettigheder i dansk og internationalt perspektiv, og vi talte bl.a. om stigmatisering af HIV-smittede i Danmark og sexarbejdere i Nairobis slum.

AIDS Fondet var glade for, at vi holdt dette HIV/AIDS arrangement, for det var det eneste af sin art og med et både politisk og internationalt perspektiv i år. De vil være medarrangør i 2013, når arbejdsgruppen igen markerer World AIDS Day.

Aktiviteter og teologi
Udover at være en "aktivitetsklub" har vi også forsøgt at give arbejdsgruppen et mere solidt akademisk teologisk afsæt. Til møderne har vi indledt med inspirationsoplæg om diverse emner såsom kropsidealer og skønhedsidealer.
Det kommende år byder bl.a. på et oplæg om krop, immunitet, sårbarhed og kristendom under overskriften "Tilbagetrækningen fra kroppen" og på Kvindernes Internationale Kampdag byder vi på en debataften om de perfekte forældre. Her vil vi se filmen "Kvinde i 2012" samt debattere familieskabelse og selviscenesættelse og det kristne syn på den moderne familie.

I GRUPPEN SIDDER

- **Christian Arffmann**, Økumenisk Ungdom
- **Birthe Juel Christensen**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Signe Asbirk**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Preben Bakbo Sloth**, Den folkekirkelige Aids-tjeneste
- **Elizabeth Knox-Seith**, Den folkekirkelige Aids-tjeneste
- **Carina Wølck**, Den folkekirkelige Aids-tjeneste
- **Inge Stagsted Lund**, De Grønne Pigespejdere
- **Mia Rahr Jacobsen**, Trinitatis Natkirke
- **Mia Andersen**, folkekirken
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

INSPIRER HINANDEN!

Migrantmenigheder og folkekirken har brug for hinanden. Migrantgruppen i Danske Kirkers Råd arbejder på at etablere gode relationer kirkerne i mellem. Læs om aktiviteterne i året der gik.

Af Birthe Munck-Fairwood, Tværkulturelt Center

MIGRANTGRUPPEN 2012: Hvordan kan folkekirken og de mange nye migrantmenigheder samarbejde om at gøre kristendommen mere synlig i det danske samfund? Det spørgsmål blev drøftet livligt på årets migrantkonference, hvor 46 migrantpræster og ledere fra 29 migrantmenigheder mødtes med repræsentanter for dansk kirkeliv.

Samarbejde kræver opmærksomhed

Samarbejde forudsætter, at man er opmærksom på hinanden og lærer hinanden at kende. Det kan godt være svært for en nydansk menighed at få kontakt med folkekirken, erkendte biskop Niels Henrik Arendt, Haderslev Stift, der var en af konferencens talere. Samtidig understregede han, at migrantmenigheder ikke må isolere sig og opfordrede med glimt i øjet migrantpræsterne til at ringe til deres lokale sognepræst og spørge, om vedkommende giver en kop kaffe.

Forandring og inspiration

Forandringer kommer langsomt i folkekirken - men de kommer. Det at danske og nydanske præster kan holde konvent sammen i to dage skaber større synlighed om nydanske kristne og deres menigheder i folkekirken. I dag udlejer et halvt hundrede folkekirker lokaler til en eller flere migrantmenigheder.

Niels Henrik Arendt opfordrede: "Mange af jer synes måske, at den danske folkekirke ligner det øvrige samfund for meget. Men bliv ved med at stille kritiske spørgsmål, for danske kristne er lige så udfordrede som alle andre til at falde for fristelsen til materialisme og magt. Lad os inspirere hinanden til at forblive kristne i Danmark."

International gudstjeneste

Migrantgruppen holdt sammen med Natkirken og Tværkulturelt Center en international gudstjeneste i Københavns Domkirke i anledning af Helligtrekonger. Biskop Peter Skov-Jakobsen prædikede ved gudstjenesten, der samlede omkring 100 deltagere - heriblandt repræsentanter for migrantmenigheder fra Asien, Afrika, Mellemøsten og Europa, der medvirkede med tekstlæsninger, sang, musik, bønner og kaldæisk buffet. Den smukke og stemningsfulde gudstjeneste var en synlig markering af, at også i Danmark er den kristne kirke et globalt fællesskab.

DRØMMEN OM EN ANDEN MAGT

Helligtrekonger i Vor Frue - en aften hvor vi kommer fra alverdens hjørner for at fortælle hinanden om et lys, om en stjerne. En tradition er født. Endnu en gang blev der holdt helligtrekongersgudstjeneste i Vor Frue Kirke.

Af Peter Skov-Jakobsen, biskop i Københavns Stift

HELLIGTREKONGERSGUDSTJENESTE: Hver på vores måde fortæller vi om, at midt i verden er der nu et håb om en anden magt end ondskabens, frygtens og hæslighedens. Vi er baptister, romersk-katolske, pentakostale, lutherske, anglikanske, og vi kommer med vores traditioner for at finde ord om ham, der er midtpunktet i vores historie, nemlig Jesus.

Vi venter i tillid

Vi kommer med vores forskellige sange, salmer og musik, og vi sidder og lytter til hinandens sprog. Vi forstår ikke hinanden, men vi ved, at sådan lyder det.

Det sker ofte, at vi ikke forstår hinanden i verden, og værst er det, når det så kommer til krig og had. På helligtrekongersaften sad jeg også og tænkte, at det kunne nok være, at vi ikke forstår hinanden, men jeg har tillid til, at det er det samme, vi venter. Det var den samme glæde, vi udtrykker os om. Vi sidder og deler håb sammen – os fra den store og komplicerede verden.

Vi længes efter håbets ånd

Vi sidder og længes efter en anden magt end den, der ofte skræmmer os med sin voldsudøvelse. Sladder og intriger, fordomme og nedladenhed skaber ofte frygt og sætter mennesker op mod hinanden. I verden findes der også en længsel efter håbets Ånd. Vi ved, at der kan udgå sandhed og længsel efter frihed fra menneskers mund. Vi ved at kærligheden og medfølelsen kan få os til at se medmennesket og få os til at mildne vores dømmesyge.

Vi har set det, at mennesker pludselig kan se fjenden som et medmenneske og begynde at vandre ad forsoningens vej. Det er svært og det kræver at vi tør give fjenden liv og tillid. Det kræver at vi tør holde liv i en glød der hedder håb.

Måtte det blive en tradition, at vi mødes til gudstjeneste og derefter færdes i verden med et fælles håb, som tager udgangspunkt i troen på Gud, Jesus og Helligånden.

"Måtte det blive en tradition, at vi mødes til gudstjeneste og derefter færdes i verden med et fælles håb, som tager udgangspunkt i troen på Gud, Jesus og Helligånden."

Biskop Peter Skov-Jakobsen

GUDS FÆLLESSKAB PÅ TVÆRS AF FORSKELLE

I 2012 stod Danske Kirkers Råds Migrantgruppe for fjerde år i træk for en migrantkonference i Middelfart for mere end 50 deltagere. De fleste af deltagerne var præster og menighedsledere fra de mere end 200 migrantmenigheder i Danmark. Læs her om Martin Mutales oplevelse af konferencen.

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

MIGRANTKONFERENCE 2012 / INTERVIEW: Martin Mutale kommer oprindeligt fra Zambia, men er i dag præst i Apostolsk Kirke i Aalborg.

Hvad synes du om konferencen for migrantpræster 2012?
Det var virkelig inspirerende og gav os migrantpræster masser af mod i vores arbejde.

Hvad vil du især nævne som et godt minde fra konferencen?
Biskop Niels Henrik Arendt fortalte om, hvordan han så, at folkekirken skulle etablere partnerskab med migrantkirkerne på tværs af de mange forskelle.

Hvad kom der ud af konferencen, som du så det? Hvad kan du bruge den til?
Der var stor åbenhed og masser af god vilje. Der er opmuntring til at styrke samarbejdet mellem folkekirken og migrantkirkerne. Der er ønske om at lave nye initiativer sammen, som der aldrig har været før.

Hvorfor er en sådan konference relevant i en dansk sammenhæng?
Den er relevant, fordi den skaber et rum for migrantpræster til at mødes og lære af hinanden. Den skaber gode muligheder for partnerskab mellem migrantkirker og f.eks. folkekirken, der for mange kan synes stor og meget fjern.

Hvordan mærkes Guds nærvær ved en konference som denne?
Jeg mærkede meget tydeligt Guds nærvær i form af enhed og frihed på trods af de mange kulturelle og teologiske forskelle. Det var pragtfuldt.

Har du nogen anbefalinger for fremtidige konferencer som denne?
Jeg ville ønske, at endnu flere nydanske præster havde råd til at deltage. Kirkeledere skal udfordres til at tage alt, hvad de har lært, med ud i deres egne sammenhænge og dermed være med til at sikre udbredelsen af Guds Rige i Danmark.

Hvad kan du og din kirke lære af danske kirker?
Danske kirker er meget nede på jorden og oprigtige i tilgangen til de troende. De har en evne til planlægning, så der altid er styr på tingene. Men nogle gange virker det som om, at planlægningen bliver målet snarere end et middel.

Hvad kan du og din kirke bibringe dansk kirkeliv?
En dybere åndelig søgen efter Gud gennem bøn, faste og bibelstudier, en ærlighed og stolthed over at tale om Gud både privat og offentligt og et frit udtryk af troen med glæde især gennem lovsang og gudstjeneste.

I GRUPPEN SIDDER

- **Ravi Chandran**, International Christian Community (ICC) (orlov)
- **Niels Nymann Eriksen**, Apostelkirken, Vesterbro
- **Massoud Fouroozandeh**, Folkekirkens Migrantarbejde/Church of Love Denmark
- **Elisabeth Krarup de Medeiros**, Kirkernes Integrations Tjeneste (orlov)
- **Birthe Munck-Fairwood**, Tværkulturelt Center
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

DANSK-ARABISK DIALOGKONFERENCE 2012

Kontaktgruppen for Muslimer og Kristnes helt store aktivitet i 2012 var Dansk Arabisk Dialogkonference, som foregik i Beirut og København og resulterede i forpligtende samtale og samarbejde.

Af Anders Gadegaard, formand for Danske Kirkers Råd.
Delt formandskab for Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne varetages af Anders Gadegaard og formand for Muslimernes Fællesråd dr. Asmat Mojaddedi

KONTAKTGRUPPEN FOR MUSLIMER OG KRISTNE 2012: Kontaktgruppen for muslimske og kristne religiøse ledere, etableret primært mellem Muslimernes Fællesråd og Danske Kirkers Råd, tog i 2012 initiativ til en storstilet dobbeltkonference for 20-25 danske deltagere og et tilsvarende antal fra en række mellemøstlige lande. Formålet var at se, hvor langt kristne og muslimer sammen kan nå i enighed om en række principielle spørgsmål som troens betydning, etikkens indhold og menneskerettighedernes rækkevidde. Håbet var, at man ville vise sig i stand til at udtale sig sammen om nødvendigheden af at forsvare hinandens rettigheder, ikke mindst når de trues på grund af en mindretalssituation. Ikke bare udtale sig sammen, men også handle sammen og forsvare den andens ret til at forsamles og udtrykke sin tro i praksis, hvor det er nødvendigt på grund af overgreb og trusler eller på grund af stereotyp negativ omtale i medierne, som bare fremmer konflikt og uforsonlighed.

Det lykkedes at bringe folk sammen

Det viste sig at blive en overordentlig berigende og lovende oplevelse - først tre dage i Beirut, Libanon, i maj og derpå tre dage i København i september. Sammen med vores partner i Mellemøsten, The Arab Group for Muslim-Christian Dialogue, lykkedes det os at bringe

meget forskellige religiøse ledere sammen fra lande som Syrien, Irak, Saudi Arabien, De forenede Emirater, Libanon og Jordan. Vi lykkedes også med at producere to ganske vidtgående erklæringer, som forpligter os på fortsat og intensiveret samtale og samarbejde.

Støtte fra Udenrigsministeriet

Til vores store glæde blev konferencerne finansieret af Udenrigsministeriet, og den danske ambassade i Libanon var os på mange måder behjælpelig med at gennemføre konferencedelen i Beirut. Vi håber - via en fornyet ansøgning til Udenrigsministeriet og i samarbejde med Danmissions afdeling for religionsdialog - at kunne fortsætte denne del af vores samarbejde med muslimer i Danmark og med kristne og muslimer i Mellemøsten.

Man kan læse erklæringerne og se meget mere om dette initiativ på hjemmesiden:
www.dialogue2012.org

I GRUPPEN SIDDER

- **Anders Gadegaard**, Folkekirken
- **Asmat Mojaddedi**, Muslimernes Fællesråd
- **Peter Götz**, Missionsforbundet
- **Sami Kücükakin**, Muslimer i Dialog
- **Erling Tiedemann**, Den katolske Kirke
- **Paul Verner Skærved**, Folkekirken
- **Kåre Schelde**, Folkekirke og Religionsmøde
- **Stine Høxbroe**, Muslimernes Fællesråd
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd
- **Agnete Holm**, Danmission

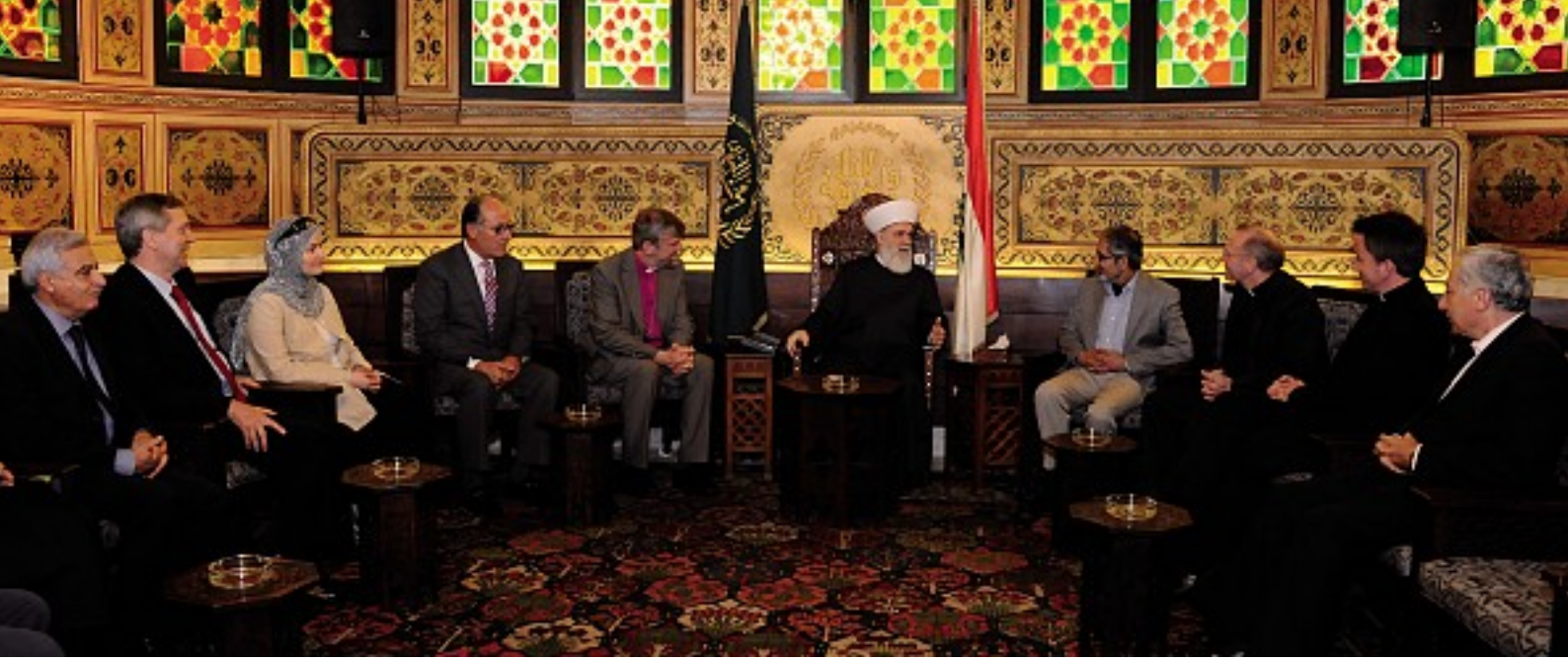

BERIGENDE DIALOGKONFERENCE I BEIRUT

Første del af Dansk-Arabisk Dialogkonference foregik i Beirut i maj. Sheikher, biskopper, aktivister, præster og professorer var samlet, og der blev talt på kryds og tværs med det for øje at se, hvad vi faktisk kan sige sammen.

Af Karina Steinecke Dahlmann, sognepræst

BEIRUT DIALOGKONFERENCE 2012: Det var med interesse og med lidt tøven, at jeg takkede ja til at deltage i Dansk-Arabisk Dialog Konference. Jeg har arbejdet med religionsdialog på forskellige niveauer; lokalt, regionalt og på landsplan, men har kun få erfaringer med international dialog.

Bølgerne gik højt

På første del af konferencen, som foregik i Beirut i maj 2012, gik bølgerne højt den første dag. Politiske og religiøse holdninger blev malet op, og forskellen på de arabiske og danske samfund og kulturer var tydelig. Denne dag syntes der langt til målet om at lave en fælles udtalelse.

Den første dag skulle jeg desuden holde et oplæg om mine erfaringer fra et dialogprojekt i Fredericia. Et projekt som kort fortalt handler om, at vi har etableret en tværreligiøs gruppe i byen, der har lavet en legeplads med tre huse, som har form som et hindutempel, en moske og en kirke. Projektet kaldes for "Legebro mellem tro" og er meget praktisk orienteret.

Til konferencens første dag oplevede jeg umiddelbart mit indlæg som irrelevant i forhold til den politiske og religiøse dagsorden, som fyldte.

Ærlig og imødekommende dialog

Efterhånden som konferencen skred frem ændrede dialogens stemning og indhold sig. Den lidt hårde og selvforsvarende tone blev afløst af en mere imødekommende og ærlig retorik. Ved oplæg og debat i workshops, over kaffen og til maden fik vi mulighed for at være i dialog med hinanden. Der blev talt om troen på Gud, etik, religionsfrihed og religionens rolle i samfundene, og der blev delt individuelle og personlige erfaringer med dialogarbejde. Især gjorde mødet med to unge muslimske kvinder fra Syrien et stor indtryk mig. Gennem vores samtaler over maden fik jeg et mere nuanceret billede af situationen i det konflikthærgede land.

Både den formelle dialog under mødepunkterne og den uformelle dialog i korridorerne var afgørende for, at det lykkedes at vedtage fælleserklæringen "Towards a better understanding".

Godt jeg sagde ja!

Det var godt, at jeg takkede ja til at deltage i Dansk-Arabisk Dialogkonference 2012. Det har været berigende at være med og bidrage i den spændende og også hårde proces, det er at skabe dialog på internationalt plan. Det har en god signalværdi at danske og arabiske, kristne og muslimske ledere indgår partnerskab og udtaler, at vi skal sætte pris på den religiøse anden og være fortalere for mennesker fra en anden tro.

Integration eller politiske magtkampe?

Pernille Bramming var med som deltager ved dialogkonferencen. Her fortæller hun om, hvad hun fandt særlig vigtigt og om de forskellige indfaldsvinkler til dialogen under konferencen i København.

Af Pernille Bramming, debatredaktør ved Weekendavisen

Pernille Bramming

KØBENHAVN DIALOGKONFERENCE 2012: Når man som jeg både er deltager og reporter, bliver det meget intenst at være til konference og det i særlig høj grad ved denne lejlighed, fordi der var så utroligt mange deltagere, jeg gerne ville tale med.

Vigtigt med syrisk deltagelse

For mig var det især pauserne, der var vigtige, for det var her, vi havde lejlighed til at tale sammen mere konkret. Og allervigtigst var det at få mulighed for at møde biskop Jean Kawak og sheikh Yaqoubi og de øvrige deltagere fra Syrien, eftersom det er i dette land, at der er en katastrofe under opsejling, ikke bare for de kristne men også for muslimer og andre trosretninger. Fanatiske muslimer får større og større våbenmagt og udsigten til, at syrerne kan praktisere deres religioner i fred og fordragelighed forekommer mere og mere fjern. Det var allerede ved at vise sig, da konferencen blev afholdt, og det er kun blevet værre sidenhen. Så meget desto vigtigere var det, at sheikh Yaqoubi deltog, eftersom han tilhører den gruppe af sunni-muslimer, som ikke fordømmer andre. Det gjorde han klart under konferencen.

Fra Beirut til København

Af plenummøderne og under gruppediskussionerne fremgik det tydeligt, at deltagerne havde haft udbytte af konferencen i Beirut. Der var mange mellemregninger, vi kunne springe over, og også misforståelser vi kunne undgå. De arabiske deltagere kunne bedre gennemskue, at de danske deltagere langt hen ad vejen har en anden indfaldsvinkel til dialog mellem kristne og muslimer, end de selv har: For danskerne er det hele tiden den hjemlige "integration", der danner bagtæppe. Det er et spørgsmål om at "modtage" eller række hånden ud.

"For danskerne er det hele tiden den hjemlige "integration", der danner bagtæppe. Det er et spørgsmål om at "modtage" eller række hånden ud."

Pernille Bramming

For de arabiske deltagere er det i langt højere grad politiske magtkampe, der sætter rammen for de forskellige trossamfunds muligheder, for som Beiruts maronitiske ærkebiskop Boulos Matar understregede under den afsluttende debat: "Vi har den samme kultur."

Afslutning med højt humør

At vi i løbet af de tre dage i København fik uddybet den gensidige forståelse af hinandens situation på kryds og tværs af lande og trosmæssige tilhørsforhold, kunne man fornemme under afskedsmiddagen hos biskop Peter Fischer-Møller i Roskilde. Da var alle i højt humør, og det var lykkedes at bringe os sammen.

MOD EN FÆLLES FREMTID

I 2012 var vi vidner til en interessant og berigende udvikling, da Kontaktgruppen for kristne og muslimer holdt en dobbeltkonference for kristne og muslimer fra Danmark og den arabiske verden.

Af Stine Høxbroe, Muslimernes Fællesråd, medlem af Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne

DIALOGKONFERENCE 2012: Initiativet kan ses som en udløber af brevet A Common Word, der blev sendt fra muslimske lærde til kristne lærde overalt i verden med en opfordring til øget dialog og fokus på fælles værdier. Dermed var formålet med de to konferencer at finde frem til, hvad vi som kristne og muslimer fra forskellige dele af verden kan sige og gøre i fællesskab. For at nå udover det indledende stadie, som risikerer primært at bestå af pæne ord og gode intentioner, blev der gjort meget ud af at dokumentere de to begivenheder og udfærdige afsluttende erklæringer, som alle kunne enes om og bruge i det videre arbejde.

Overgik forventningerne

Udkommet af konferencerne overgik på mange områder forventningerne og angav nye veje, som kan afprøves i den videre færd på dialogens vej.

Når en gruppe på 50 personer, der er religiøst og kulturelt forskellige og ikke kender hinanden, mødes for at tale om ligheder og samarbejdsmuligheder, kan man have sine bekymringer om graden af åbenhed, velvillighed og samtalens frugtbarhed. Det viste sig imidlertid hurtigt, at mennesker, der har grundlæggende kendskab til hinandens tro og er oprigtigt interesserede i, hvordan man kan bruge religion som middel til bedre samarbejde og konfliktløsning, sagtens kan mødes, udveksle erfaringer og enes om idéer og tiltag. Udfordringen bestod snarere i, hvordan man sætter sig ind i andres situation og gør sig forståelig overfor hinanden, når man taler ud fra forskellige historiske erfaringer og nutidig kontekst.

Venskaber og forståelse

Ved at invitere de samme personer til begge konferencer, opnåede vi en større forståelse af forholdene i de to dele af verden, samtidig med at der blev opbygget venskaber og samarbejdsmuligheder på tværs af lande og religioner.

Udover at præsentere de udfordringer, som deltagerne hver især stod overfor, kom der mange gode eksempler på, hvordan kristne og muslimer kan mødes, samarbejde og stå sammen om det fælles bedste. Samlet efterlod konferencen det indtryk, at der er god brug for dialogarbejde, og at vi har brug for hinanden i opbygningen af en fælles fremtid.

SAMARBEJDE MED DANSKERNE - SET MED ARABISKE ØJNE

Dialogkonferencen 2012 blev til som et samarbejde mellem Danske Kirkers Råd, Muslimernes Fællesråd og The Arab Group for Muslim-Christian Dialogue, hvor Dr. Riad Jarjour er generalsekretær. Vi har talt med ham om konferencen, og om hvordan det var at arbejde sammen med danskerne.

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

DIALOGKONFERENCE 2012: *Hvordan synes du, at dialogkonferencen gik?*
Konferencen var meget opløftende, og den gav os alle en bedre forståelse af de temaer, der blev arbejdet med undervejs. Der var en god gensidig forståelse af, hvad der var vigtigt at få drøftet. Konferencen blev et godt udgangspunkt for videre samarbejde.

Gav det mening med en dobbeltkonference i stedet for bare en enkelt konference?
Det gav utrolig god mening først med en konference i Beirut og siden i København. Den første gav danskerne en forståelse af situationen i Libanon. Omvendt var de arabiske deltagere overvældet af den danske gæstfrihed ved konferencen i København. Det blev tydeligt, at man i Danmark virkelig ønsker et godt samarbejde mellem kristne og muslimer. Den forståelse ville de arabiske deltagere ikke på samme måde have haft, hvis ikke de var kommet til Danmark.

Hvordan ser du samarbejdet mellem The Arab Group og Kontaktgruppen i Danmark?
Det var et særdeles godt og frugtbart samarbejde. Lige fra begyndelsen var der fuld åbenhed inden for alle områder. Den enighed vi havde om, hvad vi skulle drøfte på konferencen, var i sig selv et godt tegn på gensidig tillid og godt partnerskab. Der var ingen misforståelser eller uenigheder om, hvad der skulle ske.

Hvordan ser du samarbejdet mellem dit sekretariat og Danske Kirkers Råds sekretariat?
Det har været virkelig godt. Det har kørt glat, og de to sekretariater var hele tiden i god dialog med hinanden og støttede hinanden, således at vi kunne opnå det bedste resultat. Vi var særdeles imponerede over, hvor hurtige Danske Kirkers Råds sekretariat var til at reagere på alle slags spørgsmål og udfordringer, der kom undervejs og til at arrangere, stå for det logistiske og alt, hvad der måtte dukke op til det fælles bedste for konferencen.

Hvilken effekt havde konferencen?
Konferencen havde en række resultater. Konferencen kom efter en anspændt periode mellem den arabiske verden og Danmark grundet den såkaldte Karikaturkrise.

Karikaturerne blev da også nævnt undervejs, men de arabiske deltagere var meget positive over for de danske deltageres syn på dette med et stærkt ønske om et styrket partnerskab mellem de to regioner og mellem kristne og muslimer.
Der var stor tilfredshed over de afsluttende fælleserklæringer. De arabiske deltagere var opsatte på at tage praktiske skridt til at følge op på de to erklæringer, således at den dynamik konferencen var udtryk for, kan fortsætte både i Danmark og i Mellemøsten.
Konferencen blev også et tydeligt eksempel på, hvordan meningsudveksling kan være et sundt tegn på et godt partnerskab mellem kristne og muslimer. Især var det imponerende, hvor langt vi kunne nå i København.

Hvad med fremtiden, skal samarbejdet fortsætte?
Ja, det skal det og vi kan sagtens udvide det til at have flere aktører med især fra den arabiske verden. Et fremtidigt samarbejde skal følge op på de anbefalinger, der kom fra konferencen og på den gensidige forpligtelse især konferencen i København førte til.

DET ARBEJDER VI FOR I KLIMA- OG MILJØGRUPPEN

Klima- og miljøgruppen under Danske Kirkers Råd arbejder først og fremmest for, at de danske kirker engagerer sig i klima- og miljøspørgsmål. Vores primære fokus er at arbejde for udbredelsen af Grøn Kirke, sådan at endnu flere kirker i Danmark kan kalde sig for grøn kirke.

Af Keld Balmer Hansen, provst, formand for Danske Kirkers Råds Klima- og miljøgruppe

KLIMA- OG MILJØGRUPPEN 2012: Alene i 2012 har vi oplevet en markant vækst af grønne kirker på 25%. I januar 2013 findes 123 grønne kirker i Danmark. Væksten har især fundet sted i Roskilde Stift, hvor man har satset stort på Grøn kirke.

En initiativrig gruppe

Fra Klima- og miljøgruppen udgår til stadighed mange forskellige initiativer.
Sammen med Folkekirkens Nødhjælp informerer vi om klimaændringers og miljøødelæggelsers konsekvenser. Vi stiller blandt andet den såkaldte klimastafet til rådighed for Danmarks kirker. Klimastafetten indeholder en sten, en koral, en majskolbe og kaffebønner, der hver især rummer historier om klimaforandringernes konsekvenser.

Sammen med Energitjenesten i Danmark skriver vi brochurer om sparepotentialet ved opvarmning af kirker.
Vi arbejder for at fremme Skabelsestiden blandt de danske kirker. Skabelsestiden er perioden mellem 1. september og 4. oktober. Vi lægger op til, at man navnlig i denne periode sætter fokus på skaberværket og afholder skabelsesgudstjenester.
De sidste to år har vi samarbejdet med Roskilde Stift om at gøre stiftet grønnere. Vi håber, at læringen i stiftet kan blive til gavn for mange.

Nye projekter

Fra efteråret 2012 og to år frem er vi engageret i et grønt samarbejde mellem lutherske kirker i Slovakiet, Letland, Tyskland Sverige og Danmark. Sytten sogne fra Danmark er tilknyttet projektet, og vi har store forventninger til, at en styrket grøn indsats og nye idéer springer ud af projektet.
Fra i år håber vi også at kunne styrke indsatsen for udvikling af et kirkeligt undervisningsmateriale for børn og voksne med et kristent grønt perspektiv.

Det haster!

Som I kan se, har vi mange bolde i luften, og der er meget grøde i arbejdet. Men vi arbejder også inden for et felt, hvor det haster. Vores Gudsskabte klode lider overlast, og der er brug for, at mange flere – også kirker – engagerer sig.

I GRUPPEN SIDDER

- **Keld Balmer Hansen**, folkekirken
- **Sofie Petersen**, folkekirken
- **Peter Fischer-Møller**, folkekirken
- **Jacqueline Ryle**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Ulla Pinborg**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Martin Ishøy**, folkekirken
- **Lennart Skov-Hansen**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Mogens Brandt**, Økumenisk Ungdom
- **Hanna Smidt**, Danske Kirkers Råd
- **Alice Sprotte**, Danske Kirkers Råd

GUD OG GRØNNE SKOVE

De sidste to år har Grøn Kirke og Roskilde Stift samarbejdet om at gøre stiftet grønnere. Hvad har Gud og grønne skove med hinanden at gøre?

Af biskop Peter Fischer-Møller, medlem af Danske Kirkers Råds Klima- og miljøgruppe samt Forretningsudvalget

GRØN KIRKE OG ROSKILDE STIFT: Hvad har Gud og grønne skove med hinanden at gøre? Jeg synes det er ret klart. Jeg har fra barnsben været optaget af naturvidenskab: astronomi og biologi. Jeg har været forelsket i en biolog i 40 år og er stadig gift med hende. Jo mere jeg går på opdagelse i skaberværket, jo mere overvældet bliver jeg.

Hver søndag og helligdag bekender vi vores tro på "Gud fader den almægtige, himlens og jordens skaber".
Vi er som mennesker en del af naturen, men vi har til forskel fra alle andre skabninger fantasi, følelse og forstand, som gør os i stand til at forholde os til verden omkring os, og vi har fået sprog, så vi kan tale om det. For mig at se sætter kristendommen situationen i perspektiv ved at tale om skaberværket som værdifuldt i sig selv, ved at tale om menneskers forvalteransvar, ved at pege på den uretfærdighed at de fattigste på jorden, er dem der rammes hårdest af klimaforandringer og miljøforringelser, ved at holde os fast på ansvaret for de mest udsatte og ved at indgyde os håb med troen på, at verden ikke kun er i vores skrøbelige hænder, men også er i Guds.

Grøn Kirke i Roskilde Stift
Jeg glæder mig over, at et enigt stiftsråd i Roskilde har taget fat på forandringerne og i 2 år har arbejdet med Grøn Kirke. Jeg glæder mig over at 3 provstier har fokuseret på sagen, og at man i flere andre provstier også har den på dagsordenen. Jeg glæder mig over, at 29 kirker i stiftet nu er grønne kirker, og jeg håber, at man vil arbejde videre med de teologiske og kirkelige perspektiver på klima- og miljøudfordringerne.

Et økumenisk perspektiv
Jeg mødte i sommer "den grønne patriark" Bartolomæus i Istanbul, der i en generation har arbejdet med en kirkelig og teologisk perspektivering af klima- og miljøspørgsmål. Han er en ydmyg mand, som ikke blafrer med det grønne flag. Men han taler om det, han mener, er afgørende vigtigt i vores tid.
Vi skal ikke moralisere eller spænde evangeliet for en politisk vogn. Jeg opfatter ikke Grøn Kirke som et projekt, der gør nogen af delene. Jeg mener, det er en helt legitim og nødvendig perspektivering af en sag, som ikke kun angår os som samfundsborgere, men som også har med kristendommens tro på den treenige Gud at gøre.

GRØN KIRKE I NÆSTVED PROVSTI

Af Connie B. Beier, provst i Næstved Provstis Vestlige Distrikt

Der truer os i tiden
en ond, usynlig magt,
vor egen sikre viden,
som sprængte med foragt
den skænkede natur
og nedskrev Adams billed
til skyggen på en mur

GRØN KIRKE OG ROSKILDE STIFT: Sådan digtede Ole Wivel i 1959. Med klimaforandringer, miljøproblemer, udryddelse af truede dyrearter, CO2-udslip, sult og fattigdom, klimaflygtninge, vandstandsstigninger, global opvarmning forekommer det mig, at digtet stadig har noget at sige os. Vi har et ansvar som enkeltpersoner, som borgere i samfundet, som kristne.

Arbejdet i Næstved provsti

Da Roskilde Stiftsråd i februar 2011 besluttede at indgå samarbejde med Grøn Kirke om at gøre stiftet grønnere, besluttede provstiudvalget og provsterne i Næstved Provsti at være med som pilotprovsti og opfordrede sognene til at deltage.

Vi har bl.a. set på opvarmningen af kirker, præstegårde og sognegårde. Her kunne vi spare energi, CO2-udledning og rigtig mange penge. Vi har indhentet informationer om varmeforbruget fra hvert sogn for 2011, bl.a. med hjælp fra Energitjenesten. Vi opfordrer menighedsrådene til at etablere varmestyring i kirkerne. Besparelsen tilfalder de enkelte menighedsråd.

I løbet af 2012 kunne ni sogne kalde sig grønne kirker med udgangspunkt i tjeklisten fra Grøn Kirke. Vi har holdt flere grønne gudstjenester.

Vi opfordrede sognene til at udarbejde helhedsplaner for kirkegårdene og holdt derfor en temadag i provstiet for menighedsråd, gravere, kirkeværger og kontaktpersoner. I Glumsø-Bavelse-Næsby nedsatte vi en gruppe med deltagelse af såvel menighedsråd som medarbejdere til at arbejde med grøn kirke.

Samarbejde med andre provstier

Næstved Provsti samarbejder med Kalundborg, Lejre, Slagelse og Sorø-Ringsted Provsti. Provsterne mødes, udveksler erfaringer og inspirerer hinanden i arbejdet.

Vi har udarbejdet en tjekliste i forbindelse med provstesyn ved de enkelte kirker, sognegårde og præstegårde, som fastholder fokus på bl.a. energiforbrug, anvendelse af rengøringsartikler, miljøvenlig affaldshåndtering og spareskyl på toiletterne.

Vi fortsætter arbejdet i Næstved Provsti i 2013. Provstiet har afsat et beløb på budgettet, som kan anvendes til finansiering af energi- og miljøvenlige projekter. Det er en fælles opgave for sognene, som vi prioriteter højt, fordi vi også gerne vil tage vores del af ansvaret for en mere bæredygtig anvendelse af ressourcerne.

PÅ VANDRING I GUDS STORE KATEDRAL

Solen skinnede, bølgerne slog blidt mod klinten, og 25 mennesker gik langs Stevns Klint og fejrede Skabelsestiden i Guds store katedral.

Af Alice Sprotte, akademisk medarbejder i Danske Kirkers Råd

PILGRIMSVANDRING: Lørdag den 1. september 2012 snørede vi vandrestøvlerne og gik fra Store Heddinge til Stevns Klint, hvor Danske Kirkers Råd og Roskilde Pilgrimsforening havde arrangeret pilgrimsvandring.

Guds natur viste sig fra sin bedste side med solskin og skaberhåndens egne skønmalerier.
Undervejs ringede præsten til andagt i Højerup Kirke og i kalkbruddet blev der spillet på trompet for de vandrende. Langs klinten havde kunstnere lavet kunstværker, som man kunne fordybe sig i.

Malene Schierling var en af deltagerne – og hun elsker naturen omkring Stevns Klint:
"Jeg er ikke meget religiøs, men jeg kan godt lide, at man på denne måde fejrer Skabelsestiden med fokus på naturen. Jeg kender området og synes her er vidunderligt. Det er smukt at se ud over vandet og klinten."

Finn og Anja Buhl er erfarne pilgrimsvandrere med mange skridt på Caminoen og Finn Buhl leder Roskilde Pilgrimsforening, som var medarrangør på denne tur.

Finn Buhl peger på, at andagterne betyder alt for ham. "For mig er det ikke en pilgrimsvandring, hvis de ikke er der. Pilgrimsvandring er en måde at genrejse sin tro på – at det der er faldet bliver rejst."
Anja Buhl fortæller, at for hende er pilgrimsvandring en mulighed for at gå stille og roligt og tænke over tingene selv – og en måde at leve et enkelt liv på. Det handler dog ikke kun om en selv: "Pilgrimsvandringer giver også følelsen af fællesskab – at man er opmærksom på hinanden".

For mange var ildgudstjenesten i Boesdal kalkbrud, hvor vi samledes i den pyramideformede bygning omgivet af lys og bål, mens Mads Christoffersen holdt andagt, et højdepunkt på vandringen. Som Anja Buhl beskriver det: "Det var utrolig flot at komme ind til ildgudstjenesten, mens der blev spillet trompet. " og Finn Buhl siger: "Det var utrolig smukt – som at være i en katedral".
Efter ildgudstjenesten sluttede vandrerne af med velfortjent pilgrimskaffe og kage i Rødvig.

HÅBET VINDER OVER PROGNOSERNE

Grøn Kirke har indledt et toårigt internationalt projekt om bæredygtighed i kirker i landområder.

Af Helene W. Rasmussen, sognepræst og deltager i projektet og Alice Sprotte, akademisk medarbejder i Danske Kirkers Råd

LÆRINGSPARTNERSKAB: Grøn Kirke har fået bevilget støtte fra EU's Grundtvigs fond til et toårigt internationalt projekt om bæredygtighed i landområder. Det er et samarbejde mellem kirker i Danmark, Sverige, Letland, Slovakiet og Tyskland. Fra Danmark medvirker i alt sytten sogne fra Ærø, Sønderjylland og Sjælland. Der vil blive holdt nationale og internationale konferencer, og der vil blive arbejdet med det grønne lokalt i kirkerne. I projektet vil de medvirkende kirker udveksle viden, idéer og erfaringer om deres arbejde med klima og bæredygtighed med hinanden og reflektere over, hvorfor kirkerne skal engagere sig i klimaspørgsmålet. "*Der er jo ingen grund til, at vi skal opfinde alting selv. At arbejde internationalt giver også en bevidsthed om at være en del af en større verden fremfor kun at relatere til sin egen verden i sognet med dets egne selvfølgeligheder*", fortæller Helene Rasmussen

Første konference i Tollarp

Helene W. Rasmussen og 51 andre deltog i den første konference i Tollarp i Sverige i november 2012. Deltagerne fik disse dage forskellig inspiration til at arbejde med det grønne i form af foredrag, gruppearbejde, ekskursioner og socialt samvær. Helene W. Rasmussen nød særligt foredragene, fordi der var gode teologiske refleksioner om bæredygtighed og klimaforandringer. "*Det handler ikke udelukkende om omsorg for skaberværket. Der er et etisk perspektiv. Det handler om retfærdighed. Det er en mulighed for at vise solidaritet med de svageste*".

Forkynd håbet

En af årsagerne til, at Helene W. Rasmussens kirker har engageret sig i projektet, er deres engagement i den økologiske kirkefestival i 2012. "*Festivalen viste os, at dette anliggende ligger rigtigt mange på sinde. Kirken skal vise samfundssind, pege på løsninger og forbinde det med noget glædeligt. Den skal give lyst til at passe på skaberværket og inspiration til at tænke, at vi kan gøre noget lokalt. Kirken må også inspirere mennesker til at tænke på deres forbrug og reflektere over, hvad der hører til det gode liv. Håbet ligger udover vores prognoser. En ting er, hvad man kan se - at isen smelter og vandet sigter. Håber sigter efter noget, vi ikke har set. Hvis ikke vi har håb, så har vi ingen fremtid.*"

"Det handler ikke udelukkende om omsorg for skaberværket. Der er et etisk perspektiv. Det handler om retfærdighed. Det er en mulighed for at vise solidaritet med de svageste".

Helene W. Rasmussen

FRA BATTERIER TIL BLOMSTERENG

Simon Peters Kirke i Kolding blev grøn kirke i januar 2012. Det tager tid, men det er en meget frugtbar proces.

Af Marianne Jespersen, Simon Peters kirkes grønne udvalg

AT VÆRE GRØN KIRKE: Det er en aldrig afsluttet proces at blive grøn kirke, men et sted skal man starte! Det tog os ca. 1 1/2 år at nå så langt. Siden 2010 har kirkens grønne udvalg arbejdet med miljøtiltag på mange forskellige områder: indkøb, energi, natur, transport og affald – men også gudstjenesteliv, undervisning og information.

Kirken må gå forrest

Et af medlemmerne i det grønne udvalg, sognepræst Michael Markussen, har gjort sig nogle teologiske overvejelser, som nu ligger på kirkens hjemmeside:
"*...for Jesus hænger Gud, menneske og natur uløseligt sammen. Som kirken gik forrest for at få ophævet eksempelvis slaveriet eller give kvinder valgret, sådan må den nu også gå forrest med økologiske tiltag i stort og småt for på den måde at være tro overfor sit rolle som forvalter af skaberværket.*"

Stor grøn aktivitet

Vore kirketjenere sorterer affald, bruger genopladelige batterier i lydanlægget, køber miljømærkede produkter og bruger så lidt 'kemi' som muligt. Kirkekontoret arbejder på at nedbringe papirforbruget, og vores kirkeblad er som noget nyt FSC-certificeret. Der er blevet opsat en projektor i kirkerummet, og det sænker forbruget af print og kopier, papir og printerpatroner. Kirkekaffen er økologisk. Vi har fået opstillet en tøjcontainer ved kirkens gavl.

Arbejdet med at spare på el, vand og varme kan følges på kirkens opslagstavle og på hjemmesiden. Vi har fået kirken termograferet. Det har resulteret i, at der er sat vindspærre op under foyertagets udhæng. Kirken er tilsluttet fjernvarme. Vi skifter til vandbesparende toiletter og har afmonteret det ene af to urinaler. Der er blevet sat ur på de elektriske apparater i kirkekontoret, og der er skiftet til sparepærer i kirkerummet, hvor lyset nu er opdelt i grupper. Vi har udskiftet cirkulationspumpen, og vi arbejder løbende på et stort solcelleprojekt til kirkens tag.

Græsplæne og blomstereng

Kirken er omgivet af en stor græsplæne med æble- og egetræer. En del af græsplænen er blevet omlagt til blomstereng. Vi håber, at vi med tiden får en større mangfoldighed af dyreliv omkring kirken. Planter fundet i blomsterengen 2012: Kongepen, Brunelle, Mælkebøtte, Kløver, Alm. Vejbred, Fløjlsgræs, Skovhullæbe (orkide), Dueurt, Høgeskæg, Bølget Bunke, Knæbøjet rævehale, Bidende ranunkel.

FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP SOM GRØN KIRKELIG ORGANISATION

Folkekirkens Nødhjælp var en af de første organisationer, der blev anerkendt som "Grøn Kirkelig Organisation" og har fra starten været et aktivt medlem af Klima- og miljøgruppen under Danske Kirkers Råd.

Af Kirsten Auken, politisk rådgiver i Folkekirkens Nødhjælp

GRØN KIRKELIG ORGANISATION: For Folkekirkens Nødhjælp var det forholdsvist let at leve op til kriterierne for at blive Grøn Kirkelig Organisation.
Allerede i 2008 fik vi lavet en bygningsgennemgang med fokus på mulige energibesparelser. I 2009 gik vi i gang med at udarbejde en strategi for, hvordan vi kunne måle og nedbringe vores eget CO2-udslip og begrænse den negative miljøpåvirkning. Pointen var, at når vi argumenterer for, at vi i den rige del af verden har et særligt ansvar for at begrænse klimaforandringerne og hjælpe ulandene med at tilpasse sig og udvikle nye typer af klimavenlig teknologi, så må vi også kaste et kritisk blik på vores egen måde at agere på.

Klimastrategi
Folkekirkens Nødhjælps interne klimastrategi blev færdig i begyndelsen af 2010. Vi begyndte systematisk at måle CO2-udslip fra el, varme, benzin, taxi og papirforbrug samt vores flyrejser, som alene står for 80- 85 procent af vores CO2-udslip.
Vi opstillede en række mål for, hvordan vi skulle begrænse CO2-udslippene, både gennem tekniske løsninger som lavenergipærer, it-udstyr med lavt energiforbrug, bedre isolering af vores bygninger, e-mails til medarbejdere med idéer til, hvordan man kan spare på el, vand og varme samt gennem etableringen af en intern klimagruppe. Da vi blev "Grøn Kirkelig Organisation", sørgede vi for at plakaten med vores tiltag blev synlig mange steder i huset, så folk bliver mindet om dette arbejde.
Siden 2010 har vi justeret i strategien nogle gange. Det viste sig at være besværligt at indsamle data på så mange forskellige faktorer. I stedet har vi valgt kun at måle på el, varme og flyrejser, som tilsammen udgør langt den største del af vores udslip.

Internationale kontorer
Vi er i gang med at udbrede arbejdet til vores internationale kontorer. De bliver bedt om at indberette udslip fra deres flyrejser og opfordres til at have et løbende fokus på, hvordan de kan reducere udslip fx fra dieselgeneratorer og airconditionanlæg. Planen er at sende en engelsk oversættelse af Grøn Kirkelig Organisation-tjeklisten ud til alle kontorerne og bede dem kigge den

igennem og bruge den til inspiration for, hvad de kan gøre på de respektive kontorer.

Mange udfordringer

Vi må konstatere, at der er mange udfordringer i arbejdet. De første sparetiltag er lette at gennemføre og giver en umiddelbar effekt, men derefter bliver det sværere.

Der er en naturlig grænse for, hvor meget vi kan spare på el og varme i en gammel bygning.

Det vanskeligste er flyrejserne. I Folkekirkens Nødhjælps arbejde er der behov for mange rejser. Vi prøver at begrænse det, fx ved i stigende grad at holde møder ved hjælp af skype og e-læringssystemer. Vi kigger på andre rejseformer end fly, fx togrejser til nogle destinationer. Her står vi altid med det dilemma, at togrejser både er meget dyrere og tager længere tid end flyrejser – et dilemma der skærpes af, at vi arbejder for midler, der er samlet ind til verdens fattigste.

Folkekirkens Nødhjælp er en af de drivende kræfter i at opbygge den globale ACT Alliance, hvor vi har etableret fælles kontorer med andre kirkelige udviklingsorganisationer i nogle af de lande, vi opererer i. Der er mange fordele forbundet med at være en del af en global alliance, og muligheden for med tiden at spare både penge og ressourcer er blot en af dem. Indtil videre har vi lukket lidt op for togrejser. Derudover har vi valgt at kompensere delvist for vores flyrejser ved at støtte nogle af vores syd-partneres klimaprojekter, som indebærer, at der udledes mindre CO2.

Forsat fokus

Vi vil fortsat fastholde et fokus på at opføre os ansvarligt og at spare el og varme så meget som muligt, og hele tiden prøve at finde nye løsninger. De personlige initiativer vil aldrig være nok. Derfor fastholder vi også det overordnede politiske perspektiv. Hvis vi i Danmark skal reducere vores samlede CO2-udslip til 1 ton om året, som vi burde for at blive bæredygtige, skal det ske på alle fronter.

Så Folkekirkens Nødhjælps klimaarbejde vil også fremover gå på to ben: Vi arbejder med os selv, og hvordan vi kan begrænse vores eget CO2-udslip. Vi arbejder politisk med at påvirke de globale klimaforhandlinger – med et særligt fokus på verdens fattigste.

DANSKE KIRKEDAGE

KOM MED TIL FESTEN!

Det er tid til årets kirkefest, og vi glæder os! Det er snart Kristi Himmelfartsferie og dermed Danske Kirkedage 2013 i Aalborg.

Af Mie Skak Johanson, medlem af Styrelsen for Danske Kirkedage

DANSKE KIRKEDAGE: Det er tid for kirkefolk at møde hinanden og holde fest, lære af hinanden og opdage, hvor godt det er at være kirke sammen. Vi samler os på tværs af alder, kirkeligt tilhørssted og geografi. Vi møder folk, vi kender, men får forhåbentlig mødt nye spændende mennesker. Vi møder hinanden for at lade os opmuntre og bevæge af gudstjenester, seminarer, musik, events og meget mere. Vi mærker, hvor godt det er at være i kirkedagenes atmosfære af mangfoldighed, pulserende liv og vilje til at gøre en forskel.

Et mødested for kirkelivet

Det er faktisk det, Danske Kirkedage gerne vil. Vi vil skabe et mødested for det brede kirkeliv i Danmark. Et sted hvor vi er sammen om og til forkyndelse, et sted hvor der er plads til meningsudveksling og åbenhed for gensidig inspiration, og hvor lokale, nationale og internationale input opmuntrer og motiverer os til engagement og ansvarlighed i vores lokale sammenhænge.

Stort lokalt engagement

Sikke et program den nordjyske komité har sat sammen. Der er et væld af tilbud. Som Styrelse for Danske Kirkedage er det vores opgave at finde og støtte en lokal kirkedagskomité, men det er den lokale komité, der planlægger og afvikler de aktuelle kirkedage. Derfor er vi i Styrelsen meget taknemmelige for det store engagement, som komitéen sammen med alle udvalg og frivillige i Aalborg har udført. Uden det lokale medejerskab kunne Danske Kirkedage ikke gennemføres.

Manual for Danske Kirkedage

Styrelsen for Danske Kirkedage har også til opgave at udstikke en overordnet retning for kirkedagene. Vi har ansvaret for at finde stedet, hvor vi afholder de næste kirkedage og for at hjælpe den lokale komité i gang, særligt i startfasen. Derfor er videregivelse af tidligere erfaringer en stor hjælp. Til det formål har vi udviklet en Manual for Danske Kirkedage, hvor de overordnede retningslinjer og strategier er beskrevet, ligesom den beskriver forslag til det organisatoriske arbejde. Nu glæder vi os til at give manualen til dem, der skal arbejde med Kirkedage 2016.

Nu gælder det Kristi Himmelfartsferien 2013! Aalborg, vi er på vej og glæder os til nogle dejlige dage i det nordjyske!

AALBORG ER KLAR TIL KIRKEDAGE

Når man står i Aalborgtårnet og kigger ud over Aalborg og omegn, så er det flot og nemt at få øje på kirkerne. Det er kirkerne, der rager op over byens tage.

Af Bitten S. Kjær, medlem af Styrelsen for Danske Kirkedage

DANSKE KIRKEDAGE: Til daglig, når man går rundt i Aalborg by, er kirkerne en del af manges liv. Kirkerne rager ikke op, og det er ikke altid, at vi ser, hvad kirken giver og kan. Kirken, kristendommen, troen er både synlig og usynlig. I Aalborg er byen klar til at gøre kirkedagene synlige i hele byen.

Samler mange lokale kræfter

Aalborg by er klar på flere måder. Biskop Henning Toft Bro viste vej fra starten ved at invitere frikirkerne til et fællesmøde, inden planlægningen for alvor gik i gang. Til dette møde lå det klart, at alle skulle samarbejde og have plads til at tage del i kirkedagene. Aalborg blev også valgt som værtsby, da der er et meget stort opland og en landsdel, der ville være oplagt at inddrage. Det var også derfor, at det forberedende visionsmøde blev afholdt i Brønderslev, så vi kunne samle så mange som muligt om at få nogle mangfoldige kirkedage.

Kirkedage spreder sig udover Aalborg

Den store åbningsgudstjeneste bliver afholdt i Gigantium, der både er koncert-, kamp- og aktivitetsarena. Det er byens største indendørs hal. Aalborg Kongres- og Kulturcenter, der ligger i Aalborg midtby bliver centrum for de mange aktiviteter. Aalborg Kongres- og Kulturcenter rummer plads til både Mulighedernes Marked i Europahallen, foredrag i den store Aalborghal og til mange workshops rundt i de 40 mødelokaliteter. Aalborg Kongres- og Kulturcenter ligger ved det smukke område, Kildeparken, og helt tæt på banegården.
Kirkedagene spreder sig ud over byen. Der foregår aktiviteter på havnefronten, ungdomslejr i University College Nordjyllands bygninger og aktiviteter i VUC's bygninger. Der er lavet aftale om fri bustransport i byen med kirkedagenes adgangskort.

Mange frivillige

De mange frivillige og lokale folk er klar til at give en hånd for at få kirkedagene til at blive en god oplevelse for alle. Lige nu er de sidste praktiske aftaler ved at falde på plads, og rygterne om et spændende program spreder sig i byen, i landsdelen og i hele landet. Aalborg by er en god samarbejdspartner for kirkelivet og vil gøre meget for, at alle føler sig velkomne.

"Kirkerne rager ikke op, og det er ikke altid, at vi ser, hvad kirken giver og kan. Kirken, kristendommen, troen er både synlig og usynlig. I Aalborg er byen klar til at gøre kirkedagene synlige i hele byen."

Bitten S. Kjær

Menneske, hvor er du?

KOM, NU ER ALT REDE!

Forberedelserne til Danske Kirkedage i maj 2013 er ved vejs ende. Nu mangler der blot, at de 4000 deltagere tilmelder sig.

Af Viggo Ernst Thomsen, formand for komitéen til Danske Kirkedage i Aalborg

DANSKE KIRKEDAGE: Gennem hele 2012 har lokalkomiteen for Danske Kirkedage i Aalborg og dens otte udvalg arbejdet intensivt med at forberede kirkedagene. Over 200 programpunkter er blevet fastsat. Indbydelse i form af programfolder er udsendt. Et nyt velfungerende tilmeldingsmodul er i drift, og siden november 2012 har det været muligt at tilmelde sig kirkedagene. På hjemmesiden kan man følge med i, hvordan programmet løbende udvikler sig. Man kan se, hvor man kan overnatte, hvis man ikke vil deltage i kirkedagenes familielejr på Strandparken Camping eller ungdomsprogrammets fælles lejr.
"Kom, nu er alt rede!" kunne man have lyst til at sige med tjeneren i lignelsen om det store festmåltid (Lukas 14, 17), da festen skulle til at begynde.

Et overflødighedshorn af aktiviteter
Programoversigten, der løbende bliver opdateret, fylder i skrivende stund 48 sider. Her er der en præsentation af de enkelte programpunkter såsom f.eks. paneldebat om "Kirkens sammenhængskraft", foredrag om "Gud som det rum, der gør mening mulig", "Frelse og fortabelse" og digteren Søren Ulrik Thomsens forsvar af gudstjenesten. Man kan høre om de aktuelle vilkår for kristne i Syrien og om Hildegaard af Bingen, Bonhoeffer, Kierkegaard og Grundtvig i Kina. Man kan møde den indiske dansegruppe Nrityarpan, der formidler evangeliet gennem dans og drama, høre om diakoni for konfirmander, Christfullness, Trossprogslaboratorium, Messy Church, Grøn kirke, Snapperklub og Kirkepiloter og 183 andre programpunkter. Man kan komme til keltisk gudstjeneste, Leonard Cohen-gudstjeneste og ørkenmesse. På Aalborg Havnefront vil der være masser af aktiviteter for "familien Aalborg" både fredag og lørdag eftermiddag.

Forhåbentlig ses vi alle i Aalborg!

Viggo Ernst Thomsen

Læs mere på www.kirkedage.dk

ØKUMENI
UDE OG HJEMME

DANSKE KIRKERS RÅD - REPRÆSENTERET UDE OG HJEMME

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

Danske Kirkers Råd er det bredeste økumeniske netværk i Danmark. Således er Danske Kirkers Råd en vigtig aktør generelt i dansk kirkeliv og er konkret repræsenteret i forskellige kirkelige sammenhænge internationalt og nationalt.

Danske Kirkers Råd sidder med i samarbejdet om Økumenisk Efterårskursus, Det Økumeniske Studielegat, i Folkekirkens mellemkirkelige Råds Europaarbejdsgruppe og Arbejdsgruppen om Kirkernes Verdensråd. Vi sidder også med i Bibelselskabets bestyrelse, i uddannelsesudvalget i 3K-uddannelsen, i Rådet for Folkekirkens Nødhjælp, i Kristent-Muslimsk Samtaleforum og i Danmarks Kirkelige Mediecenters bestyrelse. Sekretariatet samarbejder med de nordisk-baltiske råd samt europæiske kirkeråd.

Disse repræsentationer er med til at styrke netværket og det økumeniske samarbejde blandt de kirkelige organisationer.

Her kan du læse om nogle af de steder, Danske Kirkers Råd er med. Du kan også læse om det nordisk-baltiske samarbejde.

DEN DIGITALE KIRKE - HVORDAN?

I 2012 samlede deltagerne i Økumenisk Efterårskursus sig om emnet "Den Digitale Kirke". Hvordan forholder kirken sig til den digitale virkelighed?

Af Karen Giødesen, deltager på Økumenisk Efterårskursus

ØKUMENISK EFTERÅRSKURSUS: Klokkerne ringer, og konfirmanderne ved, de skal lægge deres smartphones væk. De ved, at de den næste times tid burde være offline. Men de kan ikke.

Den digitale virkelighed er ikke en alternativ virkelighed

Den digitale virkelighed er ikke længere en alternativ virkelighed. Så hvis kirken vil andet end være en nichepræget modkultur, må den være til stede i virkeligheden – også på internettet. Dét var den fælles konklusion på Økumenisk Efterårskursus 2012, hvor en række kirkelige organisationer havde indbudt til foredrag, debat og samvær.

Nærvær og fællesskab

Nærvær og fællesskab er kirkens særkende. Hvis dét skal stå klart på de sociale, digitale platforme, må den enkelte kirke tænke videre end blot at bruge hjemmeside og facebook-side som opslagstavle. En debat eller en sjælesorgs-chat må begynde med et ansigt og et navn og ikke blot et anonymt billede af en kirke. Hvis nærværet skal lykkes, kræver det, at man har modet til selv at være personlig.

Tweet de gode nyheder

Også internetplatformen Twitter rummer et stort potentiale for kirken. Vi så, hvordan historien om en piges forsvundne bamse bevægede sig fra et enkelt tweet til forsidestof, og vi forstod, at Twitter har givet paven en enestående platform at forkynde fra. Hvem kan andet end lade sig inspirere af Christian G. Sørensen, som i 2012 lod Maria, Peter og Johannes tweet'e "live" fra påskens dramatiske begivenheder – kun forskudt ca. 2000 år?

DET NORDISK-BALTISKE SAMARBEJDE

Knut Refsdal er generalsekretær i Norges Kristne Råd. Han fortæller her om at være en del af det nordisk-baltiske samarbejde.

Af Alice Sprotte, akademisk medarbejder i Danske Kirkers Råd

INTERVIEW: *Hvordan oplever du at deltage i de nordisk-baltiske møder?*
Jeg har netop deltaget i mit første møde, og jeg synes, at det var lærerigt og spændende. Dette skyldes både de personlige relationer, som udvikles gennem sådanne møder, og at vi har mange fælles områder, som vi arbejder med.

Hvorfor skal vi mødes?
Vi fra de nordiske lande minder meget om hinanden. Det har vi vidst længe, og det handler både om den kontekst, vi lever i, og de sager vi er optaget af. Mit møde med de baltiske lande har imidlertid vist mig, at vi også har meget til fælles med dem. Disse lande har længe haft en stærk bevidsthed om, at de tilhører vores del af verden. Det mærkede vi allerede efter Sovjets fald, og det er blevet forstærket for mig i gennem årene, hvor jeg har haft kontakt med kirkeledere derfra.
Det er vigtigt at mødes for at lære af hinanden, blive inspireret af hinanden og give hinanden idéer til, hvordan vi skal arbejde. Jeg tror også, det vi har gjort i forhold til at koordinere deltagelse i internationale økumeniske sammenhænge har været vigtig. Vi er hver for sig små, men sammen bliver vi stærkere og får mere indflydelse.

Hvad kan vi lære af hinanden i det nordisk-baltiske samarbejde?
Noget af det, som præger de nordiske lande er modstridende tendenser, som at samfundene i større grad er sekulariserede, samtidig med at deltagelsen i kirkelige aktiviteter fortsat er stor, og at det findes en øget grad af såkaldt alternativ religiøsitet. Vi er ikke så homogene samfund længere. Som kirker står vi sammen om at forholde os til den øgede mangfoldighed i samfundet. Vi har brug for hinanden som samtalepartnere i arbejdet med at definere, hvad kirken skal være. Dette gælder både internt i de enkelte lande og på tværs af landegrænserne.

Hvordan ser du på et fremtidigt samarbejde?
Jeg tror, det er vigtigt, at vi mødes regelmæssigt. Jeg er glad for, at strukturen i det nordiske samarbejde er blevet mindre omfattende og lettere, men de årlige møder sammen skal vi stadig have. Jeg mener, at generalsekretærerne i de nationale kirkeråd har en vigtig koordinerende funktion.

> *"Vi har brug for hinanden som samtalepartnere i arbejdet med at definere, hvad kirken skal være. Dette gælder både internt i de enkelte lande og på tværs af landegrænserne."*
>
> Knut Refsdal

MED ØKUMENIEN SOM BAGTÆPPE

Hvert år uddeler vi Det Økumeniske Studielegat til fremme af økumeniske studier. Philip Odgaard Bodilsen var i 2012 en af modtagerne af legatet til støtte for et studieophold på Fuller Theological Seminary i Los Angeles. Her deler han nogle refleksioner over et ophold på en multikulturel og økumenisk uddannelsesinstitution.

Af Filip Odgaard Bodilsen, teologistuderende ved Aarhus Universitet

DET ØKUMENISKE STUDIELEGAT: Perspektivudvidelse. Det er en hovedårsag til, at min hustru, min søn og jeg selv med økonomisk støtte fra Det Økumeniske Studielegat opholdt os godt fire måneder i solbeskinnede Pasadena i den nordlige del af Los Angeles. For mit vedkommende for at tage et semester på Fuller Theological Seminary. Efter fem års studier i stort set samme rammer kan der være behov for nye impulser. Sådan var det for mig, og netop derfor tog jeg på anbefaling af et par studiekammerater til Southern California.

> *"Den tætte atmosfære af fællesskab om kristen tro, kirkeligt engagement og teologisk interesse skubbede de konfessionelle grænser i baggrunden."*
>
> Filip Odgaard Bodilsen

Fælles tro

Med studerende fra mere end 70 lande og 100 kirkelige trossamfund er Fuller blandt de mest multikulturelle og tværkonfessionelle teologiske uddannelsesinstitutioner i verden. Dermed bliver økumeni uundgåeligt bagtæppet for livet på skolen, både i undervisning, møder og samtaler. Under mit ophold oplevede jeg en naturlig åbenhed over for andre kirker end ens egen. Den tætte atmosfære af fællesskab om kristen tro, kirkeligt engagement og teologisk interesse skubbede de konfessionelle grænser i baggrunden. Folk lyttede interesseret til mine kirkelige erfaringer, mens jeg blev beriget med personlige beretninger fra blandt andet Benin, Japan og Sydkorea.

Faglighed rodfæstet i spiritualitet

I et intenst semester prøvede jeg fagligt kræfter med bibelsk missionsteologi, forholdet mellem kirke og politik samt globalisering og global fattigdom i kristen belysning. De tre fag, jeg fulgte, bød på vidt forskellig undervisning. Fra traditionel auditorieforelæsning, over engageret og nærværende holdundervisning, til karismatisk og levende fortælling. I det ene fag begyndte hver dobbeltlektion med et kvarters lovsang på engelsk eller spansk. Timerne inden juleferien bød endda på fællessang af "O, store Gud" på ikke mindre end femten sprog! Desuden var fællesbøn hos alle mine tre professorer en fast bestanddel af undervisningen. Jeg fandt således en teologisk faglighed dybt rodfæstet i kristen spiritualitet – til inspiration for mit eget studieliv.

KONFERENCEN FOR EUROPÆISKE KIRKER

Af Rebekka Højmark Svenningsen, Europa- og kommunikationsmedarbejder, Folkekirkens mellemkirkelige Råd

Konferencen for Europæiske Kirker (KEK) er i gang med en omstruktureringsproces, som med generalforsamlingen i 2013 skal udmunde i en ny organisationsmodel. Det er et omfattende forløb, hvor medlemskirker af alle størrelser og trossamfund skal inddrages, sådan at alle føler, at de hører til i den nye organisation. Et udkast til ny vision og mission samt hele organisationsstrukturen har været i høring i medlemskirkerne i 2012. KEKs 14. generalforsamling finder sted i Budapest i 2013 og har fået temaet: "And now, what are you waiting for?" inspireret af Apostlenes Gerninger 22: 14-16.
KEK fik en ny generalsekretær i juni 2012, Dr. Guy Liagre, som er præst og kom fra stillingen som kirkepræsident for sammenslutningen af protestantiske kirker i Belgien.

KEKs kommission for Kirke og Samfund arbejdede i 2012 på områder som socialetik, uddannelse og menneskerettigheder. På sidstnævnte område har man i december 2012 udgivet en træningsmanual til brug i kirkerne. Manualen har både færdigt undervisningsmateriale og artikler, der belyser forskellige aspekter af menneskerettighederne. Manualen kan hentes på csc.ceceurope.org.

KIRKERNES VERDENSRÅD

Af Anders Gadegaard, formand for Danske Kirkers Råd og medlem af Kirkernes Verdensråds eksekutivkomité

KIRKERNES VERDENSRÅD: Vi ser frem mod Generalforsamlingen i oktober 2013. Retfærdighed og fred er blevet nøgleord i Kirkernes Verdensråds (KV) arbejde gennem de senere år. Med fokus på en global indsats mod voldsanvendelse i årene 2001-10 (Decade to Overcome Violence) afsluttedes denne periode med afholdelse af en international konference i 2011 i Jamaica. Her blev temaet fastsat for Generalforsamlingen i Sydkorea i oktober 2013: God of Life, lead us to Justice and Peace. Meget bevidst udtrykkes ønsket i form af en bøn, men også med vægt på, at det er mennesker selv, der må gå vejen.

Klimaforandringer

Denne sammenhæng mellem tro og praksis viser sig overalt indenfor KV's arbejdsområder. For os i Danske Kirkers Råd har ikke mindst klimaområdet haft interesse. Her arbejder man med forholdet mellem klimaforandringer og klimaretfærdighed ud fra en økumenisk etisk synsvinkel. KV sikrer, at kirkernes engagement i klimaspørgsmålet koordineres globalt, så vi kan trække på hinandens erfaringer og viden.

Følgeskab

I 2012 kunne KV's såkaldte EAPPI-program (Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel) fejre 10 års jubilæum. I løbet af 10 år har programmet bragt 1062 frivillige fra 25 lande til Jerusalem og Vestbredden. Hver frivillig opholder sig tre måneder i området for at øve beskyttelse gennem den blotte tilstedeværelse til de mange udsatte grupper blandt palæstinenserne, idet man samarbejder med såvel israelere som palæstinensere, der arbejder for fred og retfærdighed. Når de frivillige vender hjem, spiller de en væsentlig rolle i kirkernes oplysningsindsats om forholdene i Israel/Palæstina. Vi var i Danmark initiativtagere til dette program og var med de første år, men både Folkekirkens Nødhjælp og Folkekirkens mellemkirkelige Råd er for tiden udtrådt af programmet. For mig at se er der al mulig grund til at genoptage tilstedeværelsen. Måske var det noget, Danske Kirkers Råd kunne formidle.

Uddannelse

Også den økumeniske uddannelse er et særligt fokusområde for os. Vi ville gerne se, at Bossey, KV's uddannelsesinstitution, fik større bevågenhed ikke mindst fra vestlige studerendes side. Der er derfor i 2012 taget initiativ til, at Prof. Ioan Sauca, som leder Bossey, kommer til Danmark til foråret for at gæsteforelæse og i øvrigt fortælle om mulighederne for at studere på Bossey – både for teologistuderende og for kirkens lægfolk, som ønsker at deltage i mindre økumeniske uddannelsesforløb, helt ned til kurser af blot en uges varighed.

Ombygning og modernisering

En total ombygning og modernisering af Det Økumeniske Center i Geneve er i 2012 påbegyndt. Forhåbentlig kan der med inddragelse af større investorer og med opførelse af nye bygninger som eksempelvis et hotel skabes grundlag for forøgede driftsindtægter til KV og dermed en sikring af den økumeniske bevægelse i mange årtier fremover.

ÅRSREGNSKAB 2012

Registrerede Revisorer
Ledreborg Allé 130i
4000 Roskilde

CVR: 1133 2609
Tlf: 4632 5632
Fax: 4632 5631

revisor@merrevision.dk
www.merrevision.dk

MEDLEM AF
DANSKE REVISORER
FSR

MerRevision
DIN PERSONLIGE RÅDGIVNING

Danske Kirkers Råd

Årsregnskab 2012

CVR-nr. 18724413

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors erklæring	3
Resultatopgørelse 1. januar 2012 - 31. december 2012	4
Aktiver pr. 31. december 2012	6
Passiver pr. 31. december 2012	6
Noter 1. januar 2012 - 31. december 2012	7

Ledelsespåtegning

Ledelsen aflægger hermed årsregnskab for perioden 1. januar 2012 - 31. december 2012 for Danske Kirkers Råd.

- Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven med tilretninger efter foreningens interne behov.
- Årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Årsregnskabet indstilles til årsmødet godkendelse.

København, den 13/3 2013

Anders Gadegaard (formand)

Mads Christoffersen (generalsekretær)

Peter Götz (næstformand)

Aase Rønkilde Pedersen (kasserer)

Erling Tiedemann

Peter Fischer-Møller

Lone Møller-Hansen

Rita Jørgensen

Rita Jørgensen

Årsregnskabet er godkendt på Danske Kirkers Råds årsmøde

København, den

_____
dirigent

Den uafhængige revisors erklæring

Vi har revideret årsregnskabet for Danske Kirkers Råd for regnskabsåret 1. januar 2012 – 31. december 2012, omfattende anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet aflægges efter årsregnskabsloven med tilpasninger efter foreningens ønsker.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for organisations udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af organisations interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion
Det er vor opfattelse, at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelse og at det giver et retvisende billede af organisationens aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat.

Supplerende oplysninger vedrørende andre forhold
Tips og lotto, revisionen er foretaget i overensstemmelse med bekendtgørelse af 5. maj 2000 § 5 stk. 3

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i § 3 stk. 1 og 2
Tilskuddet er anvendt i tilskudsåret
Tilskuddet er brugt til formålet
Tilskudsmidlerne er anvendt sparsommeligt

Budgettallene er ikke revideret

Roskilde, den 27/2 2013

MER REVISION

Merete Jacobsen
registreret revisor
FSR danske revisorer

Resultatopgørelse 1. januar 2012 - 31. december 2012

	Note	2012	Budget 2012	2011
Indtægter				
Medlemskontingent	1	1.006.957	1.008.000	1.001.410
Gaver	2	48.300	35.000	57.596
Kollekter		21.274	25.000	24.506
Salg af bøger		757	2.000	2.176
Tipsmidler		74.414	0	72.974
Momskompensation		63.167	0	0
Andre fonde og legater		10.000	30.000	10.000
Ole Kirks Fond		20.000	20.000	20.000
Danske Kirkedage - administration		30.000	30.000	30.000
Renteindtægter		4.403	5.000	23.662
Årsmøde		14.250	0	16.348
Klimagruppen - Grøn Kirke		51.475	0	88.469
Roskilde Stift - Grøn Kirke		181.970	170.000	150.000
Migrantgruppen		21.500	0	134.329
Folkemødet		19.840	0	0
Kontaktgruppen		0	0	29.000
Administrationsbidrag Dialogkonferencen		99.060	40.000	0
Øremærkede projektmidler		0	100.000	0
Diverse		573	35.000	0
Overført fra hensatte midler	3	50.800	10.000	0
Indtægter i alt		1.718.740	1.510.000	1.660.470

Udgifter				
Lønninger	4	976.762	909.500	809.227
Rejser		29.152	25.000	19.332
Repræsentation		17.307	0	4.658
Lokaler		126.456	143.000	133.369
Øvrige sekretariatsomkostninger	5	187.095	125.000	153.888
Information	6	45.512	30.000	20.230
Møder		45.626	90.000	56.816
Migrantgruppen		21.856	0	146.928
Kontaktgruppen		798	0	25.469
Klimagruppen		51.475	0	73.973
Andre projektmidler		7.685	100.000	3.965
Folkemødet		38.145	0	0
Roskilde Stift - Grøn kirke		86.615	45.000	104.344
Uforudsete udgifter		0	30.000	0
Hensættelser	7	80.000	0	96.250
Udgifter i alt		1.714.484	1.497.500	1.648.449
Årets resultat		4.256	12.500	12.021

Aktiver pr. 31. december 2012

	Note	2012	2011
Deposita		18.342	18.342
Diverse tilgodehavender		39.408	88.768
Tilgode Areopagos (Det Økumeniske Studielegat)		250.000	266.250
Mellemregning Danske Kirkedage	11	0	2.640
Periodiseringer		0	25.536
Likvide beholdninger	8	631.324	301.331
Aktiver i alt		939.074	702.867

Passiver pr. 31. december 2012

	Note	2012	2011
Egenkapital	9		
Egenkapital		178.015	173.759
Egenkapital i alt		178.015	173.759
Fremført til næste år			
Hensættelser	10	473.648	384.534
Mellemregning Danske Kirkedage	11	80.380	0
		554.028	384.534
Gæld			
Skyldige skatter		51.870	27.030
Feriepengeforpligtelse		125.161	97.582
Skyldigt revisorhonorar		30.000	19.250
Andre skyldige omkostninger		0	712
		207.031	144.574
Passiver i alt		939.074	702.867

Noter 1. januar 2012 - 31. december 2012

			Budget	
1	**Medlemskontingent**	2012	2012	2011
	Alpha Danmark	2.154		2.132
	Apostolsk Kirke Danmark	13.700		13.700
	Assisikredsen	2.600		2.600
	Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund	2.000		2.000
	Baptistiernes kvindekreds	5.100		5.100
	Baptistkirken Danmark	34.700		34.700
	Bibelselskabet	22.700		22.700
	Brødremenigheden	1.400		1.400
	Church of Love	539		533
	Danmarks kirkelige mediecenter	6.462		6.396
	Danmarks Krist. Gymnasiastbevægelse	2.300		2.300
	Danmarks Unge Katolikker	3.200		3.200
	Danmarks Økumeniske Kvindekomite	0		2.239
	Danmission	10.770		10.600
	Dansk Oase	7.001		6.929
	De Grønne Pigespejdere	5.385		5.330
	Den Anglikanske Kirke	2.600		2.600
	Den Folkekirkelige Aids-tjeneste	1.077		1.066
	Den Koptisk-Ortodokse Kirke	1.400		1.400
	Den ortodokse kirke	1.200		1.200
	Den Reformerte Synode	3.600		3.600
	Den Romersk-Katolske Kirke	79.661		78.884
	Det Danske Missionsforbund	18.600		18.600
	Det Økomeniske Center	5.900		5.900
	Exit	5.062		5.000
	FDF	24.771		24.518
	Folkekirkens Mellemkirkelige Råd	453.000		447.718
	Folkekirkens Nødhjælp	53.850		53.300
	Frelsens Hær	14.000		14.000
	Fyens stift	8.000		8.000
	Haderslev stift	5.700		5.700
	Helsingør stift	10.200		10.200
	Herlev fælleskirkelige udvalg	1.077		1.066
	IKON-Danmark	2.400		2.400
	International Church of Copenhagen	2.700		2.700
	KFUM og KFUK i Danmark	16.000		16.000
	KFUK's sociale arbejde	5.300		5.300
	KFUM-spejderne i Danmark	28.002		27.716

Kirkefondet	7.000		6.929
Kirkeligt Centrum	1.300		1.300
Kirkernes Integrations Tjeneste	5.700		5.700
Københavns Stift	8.000		8.000
Lolland-Falsters Stift	5.400		5.400
Malteserrådet	1.292		1.279
Markens Liljer	0		533
Metodistkirken i Danmark	25.200		25.200
Mission Afrika	10.800		10.800
OSMTH	538		0
Pinsekirken i København	14.000		14.000
Ribe stift	5.700		5.700
Roskilde stift	8.900		8.900
Studentermenigheden Århus	3.123		3.091
Svenska Kyrkan	1.400		1.400
Tværkulturelt center	539		533
Viborg Stift	8.300		8.300
Vor Frue Kirke København	10.500		10.500
Youth for Christ	3.000		3.000
Ys Men Denmark	3.554		3.518
Økumenisk Ungdom	1.000		1.000
Aalborg Stift	10.200		10.200
Århus stift	7.400		7.400
	1.006.957	1.008.000	1.001.410

			Budget	
2	**Gaver**	2012	2012	2011
	Faste givere	38.650		38.475
	Medlemskredsen	9.650		19.121
		48.300	35.000	57.596

			Budget	
3	**Overført hensatte midler**	2012	2012	2011
	Lønudligningsmidler	45.000		0
	Andre hensættelser	5.800	10.000	0
		50.800	10.000	0

4	**Lønninger**	2012	Budget 2012	2011
	Lønninger	1.070.591		839.657
	Refusion løntilskud og sygedagpenge	-300.519		-196.450
	Pensioner og sociale bidrag	190.298		137.867
	Kursusudgifter og bøger	6.991		10.435
	Multimediebeskatning	-4.792		-6.000
	Transportudgifter, frivillige medarbejdere	14.093		21.190
	Personaleomkostninger	100		2.528
		976.762	909.500	809.227

5	**Øvrige sekretariatsomkostninger**	2012	Budget 2012	2011
	Kopimaskine	5.019		6.418
	IT udgifter	48.832		25.860
	Småanskaffelser	15.985		4.462
	Telefon	18.600		22.689
	Porto og gebyrer	21.529		12.973
	Revision og bogholder	20.000		24.399
	Advokathonorar	0		240
	Forsikringer	13.293		12.295
	Faglitteratur	3.837		4.889
	Kontingenter	4.515		2.921
	Renteudgifter	159		1.156
	Løngebyrer	16.045		3.474
	Vennedatabase	5.840		27.942
	Diverse	13.441		4.170
		187.095	125.000	153.888

6	**Information**	2012	Budget 2012	2011
	Hjemmeside	3.111		1.659
	Informations- og nyhedsbrev	32.545		0
	Annoncer	9.856		18.571
		45.512	30.000	20.230

7	**Hensættelser**	2012	Budget 2012	2011
	Det Økumeniske Studielegat	20.000		36.250
	Lønudligningsfond	60.000		60.000
		80.000	40.000	96.250

8 **Likvide beholdninger**	2012	2011
Kassebeholdning	3.292	3.034
DB 6055710	3.049	29.592
DB 10915430 - UM	9.752	0
Andelskassen Oikos 892 000 2464	0	38.637
Andelskassen Oikos 892 970 2388	0	2.441
Andelskassen Oikos 324 003 101	0	261
Andelskassen Oikos 65003101	0	219.098
Merkur 8401 1166299 - nemkonto	237.890	0
Merkur 8401 1759499 - opsparing	363.500	0
Merkur 8401 1166273 - visakort	13.841	8.268
	631.324	301.331

9 **Egenkapital**	2012	2011
Egenkapital primo	173.759	161.738
Overført af årets resultat	4.256	12.021
Egenkapital i alt	178.015	173.759

10 Hensættelser

Økumenisk studielegat	2012	2011
Hensat primo	313.261	307.011
Renter overført til studiefond	0	16.250
Udbetalte legatportioner	-25.000	-30.000
Bidrag fra Ole Kirks Fond	20.000	20.000
	308.261	313.261

Lønudligningsmidler	2012	2011
Hensat primo	60.000	58.000
Anvendt af hensættelse	-59.814	-58.000
Hensat i året	60.000	60.000
	60.186	60.000

Grøn kirke	2012	2011
Hensat primo	0	40.370
Anvendt af hensættelse	0	-40.370
Hensat i året	23.108	0
	23.108	0

Bossey	2012	2011
Hensat primo	5.473	0
Deltagerbetaling og tilskud	12.000	75.450
Udgifter	-18.714	-69.977
	-1.241	5.473

Grundtvigs	2012	2011
Styr. For univ og int. - indtægt	89.353	0
Udgifter	-5.767	0
	83.586	0

Danish-Arab Dialogue Konference	2012	2011
Tilskud og bevillinger	1.181.794	0
Forberedelse	-47.767	0
Konference i Libanon	-304.312	0
Konference i København	-501.423	0
Andre udgifter	-328.544	0
	-252	0

Andre projekter	2012	2011
Hensat primo	5.800	3.800
Hensat i året	0	2.000
Anvendt af hensættelser	-5.800	0
	0	5.800

Hensættelser i alt	473.648	384.534

11	**Projekt - Danske kirkedage**	2012	2011
	Primo	-2.640	95.292
	Kontingentindtægter	130.000	110.000
	Udgifter	-46.980	-207.932
		80.380	-2.640

KVOTO PROTOCOL
No. 001
KLIMA-NEUTRAL
TRYKSAG

NORDISK MILJØMÆRKNING
541 016
Trykkeri

FSC
www.fsc.org
MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C022933